

Brașovii Lăncă

Ára 5 lei

Péntek
1932 * január 29

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

22. szám
XXXVIII. évtolyam

Ára 5 lei

Vissza az alkotmányosság szelleméhez!

Bukás előtt a fe- kintély-kormány

Maniu kétórás kihallgatása döntő fordulat a belpolitikában

Bukarest, január 27.

A bukaresti belpolitikai élet erős iramot vett. Maniu két teljes óráig tartó királyi kihallgatása a politikai „szakértők” és jószok szerint

fordulópontot jelent, amelynek következményei már a kapu előtt vannak s nem lehetetlen, hogy a jelenlegi kormány igen rövidesen beadja lemondását.

Mi következik utána? Egyelőre még csak egy átmeneti kormány, Jorga nélkül és Argetoianu elnökelete alatt. Ezen az átmeneti kormányon keresztül csuszlik vissza az ország belpolitikai élete arra az alkotmányos utra, amelyről a „szakértők” Jorga-kabinet kinevezésekor letért. Aztán általános választások következnek s ezek az általános választások, vagyis az ország népe szabja meg azt, hogy az átmeneti kormány után kik és hogyan kerüljenek az ország élére.

Röviden ennyi az, amit Maniu kétségtelenül jelentős királyi audienciájával

kapcsolatban a hazai lapok és a nagyon jól tájékozódott, illetve tájékoztatott francia sajtó leszögez.

„EGYELŐRE NEM MOND-
HATOK SEMMIT...”

Maniu volt miniszterelnök és volt pártelnök fél négykor került a király elé és fél hatkor hagyta el a királyi dolgozó szobáját. A palota előtt megrohanták az újságírók. A sajtón általában az a láz érezhető, ami a nagy események előtt mindig erő veszik azokon, akik természetesen sokat tudnak a kulisszák mögötti dolgokról, s így megérzik azt, amikor a helyzet megérett a jelentős fordulatok kitermelésére.

Maniu ezúttal is zárkóztan viselkedett. A kérdéskódásokat mosolyogva hátrította el.

— Egyelőre nem mondhatok semmit az audienciáról, amely kizárólag informatív jellegű volt.

Maniu tehát nem beszélt, a lapok azonban ennek ellenére is sejtetik, hogy mi történhetett a nevezetes audiencián. A

Curentul szerint a király elsősorban Erdély s aztán az egész ország hangulatáról akar tájékozódni. Maniu után Vajda következik, aztán Goga. Később jön csak a liberális párt elnöke, Duca. A benfentes és nagyon jó nemzeti parasztpárti forrásokkal rendelkező Lupta többet is elárul. Közlése szerint Maniu kérte a jelenlegi kormány eltávolítását. Kifejezte azt a nézetét, hogy

a jelenlegi kormányzás nem volt alkotmányos megoldása a belpolitikai válságnak.

A kivezető út tehát csak az alkotmányos formákhoz való visszatérés lehet. Pártja vezetését nem veszi vissza addig, amíg ez a kérdés az alkotmányos elveknek megfelelően meg nem oldódik, hiszen a visszavonulás is ezért történt.

A bukaresti lapok röviden, de érthetően ennyit mondanak a kihallgatásról. Ugyanakkor azonban leszögeznek azt, hogy a megkezdődött királyi kihallgatások a kormánykrisis előtt szokásos konzultációnak tekinthetők.

A párisi lapok szenzációs kommentárjai

Többet és érdekesebbet írnak Maniu audienciájával kapcsolatban a párisi lapok. Leszögeznek, hogy Maniu a királyi egyenes kívánságára jelentkezőt kihallgatáson. Ennek a ténynek is súlyos fontossága van, mert a politikai életől visszavonult nemzeti-parasztpárt vezér utoljára Ileana hercegnő esküvőjén találkozott az uralkodóval, különben pedig szigorúan tartotta politikai szűzességét, amit azért vállalt, mert nézetek szerint a jelenlegi kormány kinevezése ellenkezik az alkotmányosság szellemével. Ezt Maniu a keddi audiencián is kijelentette, hozzáfűzve azt, hogy az ő áttekintése szerint a helyzet ebben a kérdésben semmit sem változott a Jorga-kormány kormányzása alatt.

Az alkotmányos formák mellőzésével előhívott kormány munkájában sem követte az alkotmány rendelkezéseit, a követte az eredményezte, hogy az ország közvéleménye elvesztette a bizalmát s az maga után hozta a külföld bizalmának a megvonását is.

Kiváltképpen nagy veszedelemnek tartotta Maniu a kormány külpolitikai kapcsolatait. A mai nehéz helyzetben veszedelmes kaland az a külpolitikai bizonytalanság, aminek egyes megnyilvánulásai úgy a belföldön, mint a külföldön nagy megrázkódtatást váltottak ki. Ilyen volt például a németek felé való orientálódás és a temesvári találka.

A jelenlegi kormánynak nincs alkotmányos létjogosultsága és nincs építőprogramja sem. A jelenlegi helyzetből való kibonyolódás egyedüli lehetősége az alkotmányos utra való visszatérés, vagyis olyan kormány életre hívása, amelynek kormányzása az uralkodó személyét minden kritikától mentesíti és valóban az összes pártok felé helyezi.

NAGY TANÁCSKOZÁS A
NEMZETI-PARASZTPÁRTBAN

Maniu audienciája után a nemzeti-parasztpárt vezérfőnöke Popovici lakásán gyűlt össze tanácskozássra. Megjelentek Vajda, Mihalache, Junian és Popovici. Madgearu csak betegsége miatt maradt el.

Értesülések szerint Maniu hűségesen beszámolt a királlyal folytatott beszélgetésről s aztán úgy egyeztetek meg, hogy megvárja a szerda délutáni kihallgatás eredményét s aztán Vajdával együtt utazik vissza Kolozsvárra, ahol újabb pártértekezletet tartanak. A nemzeti-parasztpárt vezérkara bizonyosnak tartja, hogy Vajda szerda délutáni kihallgatása még inkább tisztázza a helyzetet s egyben végérvényesen megszabja a párt magatartásának az irányát.

A tanácskozással során az Universul és a Cuvantul értesülése szerint Maniu bejelentette volna azt is, hogy

Argetoianu: Az én megbízatásom lejárt

A Lupta értesülése szerint Argetoianu bukaresti politikai barátai távirati értesítést kaptak, amely szerint a pénzügyminiszter Párisban, az ottani politikai körökben a következő kijelentéseket tette:

— Az én megbízatásom lejárt. Nálunk most jelentős fordulat következik, amelynek első lépése az lesz, hogy elnökségem alatt új, átmeneti jellegű kormányt alakítok. Ez a kormány vezeti az ügyeket júniusig, amikor kiürítjük az általános választásokat. A következő kormány fölött aztán a népkarant dönt.

Állítólag Argetoianu még azt is kijelentette volna Párisban, hogy

az ő értesülése szerint ezt a megoldást az összes politikai pártok elfogadják s így a kibonyolódás utja keskeny áll.

Bukarestből jelentik lapzártakor: Argetoianu környezetéhez érkezett távirati értesülés szerint a pénzügyminiszter megváltoztatta eddigi utitervét s

már csütörtökön hazaérkezik.

Az eredeti terv szerint csak vasárnap, illetve szombaton este érkezett volna meg Bukarestbe. Gyors hazatérése a legújabb

a királlyal folytatott beszélgetés hatása alatt hajlandó visszatérni pártja élére, ennek az időpontját azonban ömaga kívánja megszabni.

A nemzeti-parasztpárt ugyanis nem követeli a maga számára a hatalmat, de a legnagyobb örömmel üdvözlözné azt, ha a jelenlegi kormány után valamelyik erősebb alkotmányos alapon álló párt venné át az ország kormányzását. A fő célkitűzés az adott körülmények között az, hogy az összes pártok egyöntetűen az alkotmányos élet folytatásának a helyreállításán dolgozzanak.

belpolitikai eseményekkel hozható összefüggésbe.

A MARSALL OPPONAL...

A főváros politikai körét kínos izgalmakba hozta az Averescu marsall hivatalos lapjában megjelent „mene, tekel, ufarszin” című cikk, amely alatt a tábornok szokott szignuma, a három x látható.

A különös című cikk szimbolikus értelemben tárgyalja ezt a kaldeus mondást, igen átlátszó mesét találva fel melléje arról, hogy Nabukodonozor király milyen nagyszerűen vezette az országot, utódja azonban, Belsacar, nem tudta követni elődje nagyszerű példáját, rosszul kormányzott s így maga és népe fejére idézte a mene tekel ufarsin” vérfagyasztó ígétjét...

Averescu marsall magatartását minden politikai párt nagy megbotránkozással fogadta.

Denizelosz látogatása
MacDonaldnál

London, január 27.

Az itt időző Denizelosz görög miniszterelnök ma délelőtt látogatást tett Sir John Simon külügyminiszternél, majd MacDonaldnál volt teán. Denizelosz a Balkán és Kelet-Európa kérdéseiről tárgyalt az angol államférfiakkal.

TEM — PO!

Irta: Tánódy Endre

A konverziós iram gyorsul a végcél felé. Sokan azt hiszik, hogy Argetoianu nemcsak pénz nélkül jön haza Párisból, hanem egy jó tanáccsal is, amit pénz helyett adni szoktak. Hogy ne csinálja meg a konverziót, éppen mert nincs hozzá pénz. És azt hiszik, hogy miután mostanában és Romániában a párisi tanácsokat megfogadni — tanácsos és meg nem fogadni veszedelmes, végül is a konverzióból finom porpermetező lesz, amilyenről nyilvános termék levegőjét szokták felüldíteni és megillatosítani.

Készséggel megengedem, hogy a konverziós javaslat, úgy ahogy ma még megjelenik jogi és gazdasági abszurdum. De azt is meg kell engedni, hogy az egész helyzet a képtelenségig van feszülve és ebben nem az a veszély a legfigyelemre méltóbb, amit a pénz és politika irányt veszített hatalmai naponta leadnak a páncsnoki hidakról, hanem a millió és millió kis sipjelzés az utca, a kávéház és minden ház örömként ismétlődő kérdése: — mi lesz ebből, hová fog ez vezetni?

Mikor már itt tartunk, akkor már nincs gazdaságtudomány és pénzügyi „konceptió”, nincsen tér és nincsen idő, hogy pallérozott elmék böles megfontolásai kidolgozzák magukat, hanem itt azonnal cselekedni kell. Valamit, de tenni kell. A feldokló utján ruhástól szokás a vízbe ugrani és nem jegyet váltani az uszodába, levetkőzni a kabinban és szabályos csapásokkal szelni az örvényt.

Ezért nem gazdasági és pénzügyi probléma ez, hanem a társadalmi szerkezet létkérdése: — kortörtnélem. Ami a konverzió szakkérdésének és részletkérdésének látszik, az a valóságban sorskérdés, inkább az, sokkal inkább, mint amit politikai lármával és reklámmal erre a fontosságra időnkint emelni szoktak.

A folyamat, amely elvérteleníti egész gazdasági struktúránkat és az egyedeket a megsemmisülésbe kergeti — igen, a megsemmisülésbe — ma így néz ki: — a bank minden erővel és minden eszközzel behajtja lehetőleg minden kötelezettségét, amit behajt, azt kifizeti a betetőnek és a betető eldugja, teaurálja és kiönözi a forgalomból. Kérdezem, hogy van-e ebben legalább is annyi képtelenség, mint a konverzióban? És ez a folyamat csak olyankor és csak addig áll meg, amikor és ameddig a bankok már nem tudnak behajtani. Mikor megállanak lelegzetet venni, mint a porkoláb, ha elfárad a vesszőzésben. Szóval likvidálnak. A bank, a pénzre alapított gazdaság szervezet szivkamrája likvidál és megáll. Lehet-e ezt engedni tovább, elsősorban a pénzgazdaság és a bankok érdekében szabadjára hagyni, hogy egy megvadult nyáj, a betetők, lelikvidálják a bankokat és velük az egész hiteléletet, mikor a mai rendben hitelélet annyit jelent, hogy él!

Gazdasági szabadság! Bizalom! Hitel! A be nem anatókzás elve! Mit számít ez ilyenkor, mikor egy nem ismert és ismeretlenségében még féltelmesebb katasztrófa előérzete borzong mindenkin átl! Az embert nem orvosok rakták össze, a szervezeti funkcióját a természet szabta meg, de ha baj van, az orvos rendelkezésére beavatkozunk a szervezetünkbe, szerekkel és táplálkozási renddel elváltotztatjuk a szervek működését.

A moratórium, természetesen általános moratórium, sokkal világosabb, egyszerűbb és józanabb megoldás lett volna és hogy a konverzióhoz fordultak, abban sok a demagógia és az egész csak rosszul leplezett kísérlet arra, hogy a mai gyökértelen kormányzat tömegrokonzeneket szerezzen és fölvessze a versenyét a politikai Achilesekkel, akik most sátraikban duzzognak. De ha ezt hozták, ezt kell elvinni.

Elmondtam ezeket megegyszer, tudva azt, hogy „komoly bankkörökben” éppen az ellenkező álláspont van elfogadva, hogy ott a konverziót ma is komolytalannak és az ideiglenes moratóriumot muló kellemetlenségnek tartják. És tudva azt, hogy ott abban reménykednek, hogy

majd Párisban a Credit Lyonnais vezérigazgatója, aki mégis csak kollégája a mucsaj bank szintén vezérigazgatójának, majd leinti Argetoianut.

Lelkiismeretes újságolvasás után azonban arra a meggyőződésre kell jutni, hogy Argetoianu nem szándékozik egykettőre megkomolyodni és feladni a szakszerűlten konverziót.

A közeli napokban népgyűlés volt Focsánban. Öt ezer ember, szőlősgazdák.

A gyűlést kormánypárti képviselők hívták össze, de meghívták az összes politikai pártok vezető embereit is. Ott volt Sapeanu, a volt liberális házelnök, Graur képviselő, a parasztpárti szervezet elnöke, ott volt Cuza, és ott volt Valjean, a konverziós javaslat előadója. A gyűlés vezérszónoka pedig Pamfil Seicaru, a Curentul igazgatója, aki Argetoianunak bennső embere.

Politikai rendészetünk elemi ismerete mellett is tudható, hogy az olyan népgyűlés, amely Argetoianunak nem tetszik, azon szokott kezdődni, hogy nem tartják meg. Ez a foksani gyűlés azonban egészen másképpen kezdődött, folytatódott és végződött.

Ez azon kezdődött, hogy Seicaru még egyszer kimondta, hogy a konverziót a király akarja, mert trónját nem bankutalványokra, hanem a tehertől felszabadított földre akarja állítani. Így! És azt mondta, hogy a második érdem az Argetoianu, aki bátran bedobta a javaslatot és megnyitotta a rést, mint ahogy a tüzörség szakítja be először az ellenes vonalat. Most már a gyalogtömegnek a feladat, hogy a rést, megtámassza.

És végződött egy határozati javaslat, amelyből álljon itt néhány pontozat:

— Közömbös, hogy az adós jövedelmének hány százalékát huzzza a mezőgazdaságból, minden gazda jogosult a konverzióra;

— közömbös, hogy a tartozás miből ered, minden tartozás konvertálható;

— a konvertált adósságot felére kell leszállítani, harminc év alatt törleszteni négysszázalékos kamattal;

— úgy a konverzió, mint a kényszerjegyzésnél a bíróság állapítja meg, hogy megvannak-e a törvényes feltételek és ez a megállapítás kötelező a hitelezőkre és így tovább.

Ezekből a szemelvényekből kiérezhető, hogy merre felé hajt és milyen iramban a konverzió. A legradikálisabb követelmény, hogy a kényszerjegyzés ne a hitelező szavazatától függjön már a parlamenti bizottságban is felvetődött és az előadó maga indítványozta, hogy ezt a módosítást a ház elé vigyék.

Már most az egész foksani tüntetésben nem az a fontos, hogy mit javasoltak, hanem az, hogy tüntetés volt.

Nem kell hozzá genfi főpolitikai végzettség, hogy ezeket a tüneteket politikailag megértsük. Argetoianu akarja a konverziót és erőszakosan is, de rávazul is elhárítja az akadályokat. Ha ő úgy látna most Párisban, hogy tisztességes visszaponulásra kell felkészülnie, akkor nem zaklatná fel saját embereivel az amugyis neki keseredett adósságost és nem engedné, hogy ilyen hajszálmérésztő határozati javaslatokat szavazzanak meg. Akarja, mert tudja, hogy a konverzió egyetemes kényszerjegyzés az egyetemes csőd helyett. Hogy ebben a kényszerjegyzésben sok a kényszer és kevés az egyezség, az természetes, hiszen azért olyan kivételes és nagyvágú az egész, mert a világ eddig ismert legnagyobb és legkülönösebb pálságának egyik megnyilvánulása. Nem megoldás, igaz, a pálságot nem szünteti meg, teljesen igaz, de eszköz az életben maradáshoz, már pedig a pálságot csak élve lehet túlélni, vagy sehogy.

Az ellenkező beállítás, hogy a helyzet nem kétségbeesztő, hogy a parasztság tulajdonképpen nagy tömege fizetőképességű és csak egy néhány eladósodott kis és középkulák lármázik, ez egyszerűen valószínű. A paraszt nem fizetőképességű, a paraszt csak fizet. A törvénytől való félelmében leéhezi, lerongyoskodik a kamatot és ha szorítják a türelmesít is, odaadja az utolsót, kifosztja magát és gazdaságát, szétrombolja a termelőjét, amelynek magában ül és marad pénz és minden nélkül, de fizet. Csakhogy ez nem fizetőképesség, ez zsugorodási képesség, olyan erény, amelynek állandó gyakorlata rövidesen leállítja az egész gazdasági életet, mert ha minden pénz fizetőképességre kell, akkor mi marad vásárlásra, kultúrára és temetésre?

Minden jel szerint a konverzió jön és pedig a lejton gyorsuló esés ütemében, mert hiszen minden és mindenki ezen a lejton halad a pálság mély pontja felé. Ha valami, vagy valaki megállítja, akkor egy ideig még nem lesz konverzió, de a lejto az megmarad. És akkor a konverzió helyett jön valami más rödlí a lecsuszadáshoz, de lehet az bobsling is. Az pedig sokkal bonyolultabb jármű, még gyorsabban csuszik és még nyaktörő is hozzá. Tudniillik ha konverzió nem jön, akkor csőd jön.

A magyar uszók és vízipolósok olimpiai kiutazása biztosítva van

Gróf Széchenyi László, Magyarország washingtoni követe finanszírozza a magyar „vízi haderő” útját

Budapest, január 27.

Gróf Széchenyi László Magyarország washingtoni követe értesítette az érdeklő magyar sportköröket, hogy miután tudomása van arról, miszerint a magyar kormány nem finanszírozhatja ezévből a magyar sporthajók olimpiai részvé-

telét,

ő a saját zsebéből hajlandó a magyar uszók és vízipóló-játékosoknak rendelkezésre bocsátani az Amerikába való kiutazáshoz szükséges összeget. Széchenyi távirata érthető örömet keltett a magyar közönség körében.

Haldokló, aki hiába kér bebocsáttatást a temesvári kórházakba

Az ember sorsa az úgynevezett civilizáció korszakában

Temesvár, január 27.

A kórházmizériák történetében is példátlanul kirívó és felháborító botrány játszódott le ma délelőtt Temesváron. Az eset szenvedő hőse Fábián István 36 éves süteményárú, aki néhány héttel ezelőtt súlyosan megbetegedett.

A szerencsétlen embert az állami kórház egyik osztályán helyezték el, ahol rövidesen megállapították az orvosok, hogy gyógyíthatatlan beteg. A kereset nélkül álló süteményárú ekkor kitétek az utcára. A beteg ember, akinek egy rokona sem él Temesváron, heteken keresztül ténfergett a városban. Éjszakánként várótermekben és hidak alatt huzta meg magát.

A sok nélkülözés és éhezés végül is annyira kimerítette, hogy ma délelőtt eszméletlenül esett össze az utcán.

A mentők a rendőrségre szállították a válságos állapotban levő beteget. Lázás telefonálás indult meg a rendőrség s a kórházak között, de eredménytelenül,

mert a halállal viaskodó ember előtt egy kórház sem akarta megnyitni kapuit.

A mentők a rendőrség parancsára a járványkórházba szállították Fábiánt, ahol szintén megtagadták felvételét.

A tanácstalan emberek erre megfogták a hordágyon heverő embert s a kórház kapuja elé fektették, azután tovarobogtak.

Egy óra hosszat gondolkodott a kórház igazgatósága, azután bevittette a súlyos beteget. Az embertelen hajszának meglesz az eredménye! Fábián aligha fogja sokáig molesztálni a kórházakat!

Munkanélküliek tüntetése Brassóban

Munkát és kenyeret követelve vonultak fel a városházára, ahol ismét ígéretet kaptak

Brassó, január 27.

Elkeseredett látogatók jártak a kora délelőtti órákban a brassói városháza tárgyalóterében. Munkanélküliek. Fázósan didergő férfiak és hideglelősen vacogó nők, akik ernyedten döngözték talpaikkal a csonttáfragyott földet. Koronként megmozdult a tömeg... Riasztóan erősödő moraj imbolgott a lerongyolt sorokon keresztül.

— Munkát és kenyeret! Munkáát!

— Kenyeret!

— Fát adjatok, fát!

Kétszázan lehettek. Kis töredéke a brassói munkanélküliek elkeseredett armádiájának. A kapu előtt megtorpan néhány kíváncsi járókelő és rámered a feketén sötétlő tüntetősereg. Még be is fordulnának az udvarra, hogy jobban szemügyre vehessék őket.

— Kívágni, aki nem idevaló! — harsan fel egy pelyhedző ajku fiatalember.

— Ki velük! — mordul rá a tömeg.

Az érdeklődők sietve kotródnak el a városház tájáról. A szemközti levő Korona kávéház vendégei sem nyomják már orraikat a vastag ablaküveghez. Senkisémmé törődik velük. A város sem!

ÖRIZETBEVÉTEL TALÁLOMRA!

A munkanélküliek sokszor csalódott csapata már alig zugolódik, amikor a rendőrség emberei feltűnnek az udvaron. Elvértve hallatszik csak egy-egy elfojtott szót.

Két rendőr lép elő s találomra belenyúl a tömegbe, amelyből két munkanélkülit huz elő.

— Ne engedjétek őket — kiáltja valaki.

A rendőrök keményen néznek farkasszemet a közelgő tömeggel. Egyik kezükkel még mindig a munkanélküliek vállát szorítják marokra, a másikat fenyegetőleg rázzák meg a társaikért aggódó tömeg felé.

— Káromkodni? A rendőrséget és a várost szidni? Csendbe legyetek, annyit

mondok, mert meggyűlök a bajtók!...

Lódujlatok...!!! Hogy a...

A tömeg meghunyászkodva nyit sorfalat a rendőröknek. Nem szabad könnyelműsködni! Eddig még ígért a város valamit! Mi lesz, ha egyszer az ígért is elmarad?!

AKIK KIHALLGATÁSRA VÁRNAK

A két őrizetbevett munkanélküli a rendőrség őrszobájában bukkannak. Csendes és félszegen ülnek a kemény fapadon. Az íróasztal mellől zuzmarás bajszos rendőr emelkedik fel.

— Lipoveanu főnök urhoz tessék menni — döngi fontosságának tudatában — csak ő adhat felvilágosítást! Azokkal — bök ujjával a fapad felé — nem fontos beszélni.

Sebtében azért feljegyezzük neveiket. Borsos Lajos és Rancz József. Néhai gyárimunkás és néhai kőműves. Jelenleg segély nélkül tengődő, csendes munkanélküliek.

— Tessék elhinni — szól felénk fordulva egyikük — csak annyit mondtam, hogy: Gyertek hátrébb emberek! Jobbnak láttam, ha nem zsufolódnak ott a szűk kapualjakban. Erre odajöttek a rendőrök és megfogták.

UJRA SEMMI...

A városházán időközben újra elcsendesült minden. A kapuból csak úgy imlelnek a lehorgasztott fejű emberek. Már megneszeljük a megismétlődő helyzetet, de azért szöba elegyedünk egy munkanélkülivel.

— Intézték-e valamit?

— Annyit intéztünk el, mint a multkor — feleli lassan — újra ígérekkel távoztunk!

Vállait nyakába huzza s tovarohan. A sülkos utcán elsiklik s nekimegy valaki-nek. Nem kér bocsánatot. Nem kér, csak munkát és kenyeret...

N. F.

HALLÓ, ITT RÁDIÓ B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

A SZÉZ

Hát mondjuk például éppen a széz és mondjuk például éppen a nőknél.

A nőnél a széz gyönyöre ott kezdődik, hogy a sportlady, kellemesen befűtött szöbájában, menelkés állapotban: vállán a sível, botokkal, thermosszal, esetleg egy fényképezőgéppel súlyosbbitva, a tükörben péigszemléli magát. A kezdő sportlady ajkát ilyenkor egy boldog kis sikoly hagyja el, mely egyelőre nem a napsugártól szikrázó hőmezőknek és a havas ormoknak szól, hanem a tükörkép új vonalainak. A bakkancs, a bakkancs, az kétségtelenül nyom a tyukszemeknél, de a cipő barna, tömzsi formája, azokkal a nagy rézkarikákkal, palami újszerű alapot ad az egész jelenségnek. A testsúly, az alacsony sarkak következtében hátrább kerül, a mell kidomborodik s a fejtartás dinamikájába is az öntudatnak — mondhatni: dacnak — ize keveredik és nincs kizárva, hogy Berger éppen akkor fog jönni a bankból. A nadrág, je be' furcsa a nadrág! de nem előnytelen: megnyújtja a lábszárait és eltakarja ott hátul, a térd alatt, azt a hústömeget, mely enyhén szólva: tulteng. De most, most be van bugyolálva, most nyugodtan ki lehet majd lépni és ballaszt nélkül lehet élvezni a baklériummentes, friss, száraz, tiszta levegőt. Legfennebb ugy-e, megtörténhetik, hogy Berger más uton megy haza, de Istenem, még mindig ott van Hevsi az Exportól. És ez az őv a derékon a belecsipentett szörme-kesztyűkkel és a szövetternek a nyakszirttől befutó vonala és elől a mell halma, mint egy szelid lejtő és különben is a kávéház ablakai ilyenkor már teli vannak feketéző urakkal. A sportlady arca átszinesedik, mely határozzottan, a tél őrméinek egyik csalhatalatlan bizonyítéka. A sál ugyan egy árnyalattal lább lehetne, hanem a sapka pótol mindent, ezt el kell ismerni. És rajta a hőszeműveg elegáns, szögletes formája, olyan, mint egy repülő-verseny az Illustrierter Zeitungban, a start, kordont húzó rendőrökkel, fotóriporterrel és persze pilótákkal és ha Hevesinek esetleg fel is kell mennie az adóhivatalhoz, legrosszabb eset: a Vermes ilyenkor megy nyitni.

És a sportlady áll, elemézi önmagát a tükörben és maradéktalanul élvezi a tél őrméit. Efelőtti elragadtatásába legfennebb az cseppent ürmöt, hogy nem mehet így, ahogy van, ezzel a kellemes szoba-temperaturával és ezzel a világitással, mely a függönyön megsűrűdve, zöld reflekszt dob alakjára.

Az utcán úgy halad, hogy: „kérem, tessék engem engedni. Engem várnak a hegyek bizakodó magasságai, a völgyek sejtelmes homálya, a zuzmarás fák mese-hangulata, a hó, a természet és én nem tehetek róla, hogy nem ülhetek egy csukott autóból, mert ugy-e, ezt a hosszú vacakot a hátamon nem hajthatom össze és nem tehetem magam mellé az ülésre, aztán, hogy megnézzek az emberek? és mondják, hogy milyen jól „fest” és könnyű neki és hogy tényleg és megfordulnak, hát erre csak azt mondhatom, hogy én törődöm a kondícióm, a jövő nemzedékkel, nálam a sport nem dívat, nálam ez belső kényszer, becsületistenemre.”

És tényleg: jön Berger és köszön és kérde és a szemében megvilan valami és jön Hevesi is és már messziről mondja: „ááá, nagyságos asszonyom” és megfordul és jön Vermes, de ő már nem fontos.

És a sportlady megy, megy, a kirakatok visszaperlik furcsán kedves, groteszk alakját, barrólanýok nézik ögig és azon éjjel azt álmodják, hogy sível mennek és egy olyan sejtelmes nikli thermosszal és a hegy alatt már ott várja őket Frölch Gusztáv, a „Villogó szemű démonból...”

És a sportlady megy, megy és kiér a városból és elér oda, a városváró hegyek tövéhez és ott a sportlady ösztönte felsóhajt: „hogy a fene élte volna kukkra ezt a hegyet, most nekem, evvel a két vacak fával meg kell másznom...”

És a sportlady dühtől könnyezve, nekiindul a havas, gyönyörű hegyoldalnak...

Egy szám, amely mindent megmagyaráz

Bukarest, január 27.

A pénzügyminisztérium ma egy számot közöl, amely teljes fényben világítja meg a feketeszé-ügyek sötét labirintusát.

A minisztérium röviden azt jelenti, hogy az elmúlt évben 114 millió lej folyt be szeszadóból. Ugyanakkor megjegyzi a minisztérium, hogy szeszadóból a múlt évben két és fél milliárd lejnek kellett volna befolynia.

A különbözet tehát csekély két milliárd és 386 millió lej.

Természetesen igazságtalanok volnánk, ha ezt a deficitet teljes egészében a feketeszeszek terhére könyvelnők el. A teljes igazság az, hogy a magas szeszadó miatt számos szeszgyár le is állott, úgy, hogy a legális szesztermelés sem hozta volna be az előirányzott szeszadót.

Március 5-én kezdődik az adókivetés

Most állítják össze a kivétel-bizottságokat

Bukarest, január 27.
A pénzügyminisztérium már megtett minden intézkedést az ezévi adókivetésekre vonatkozóan.
Eszterint a patenta fixát megállapító bizottságok február 20-án ülnek össze, míg a rendes évi adókivetés március ötödikén kezdődik az egész országban.
Az adóvető bizottságok összeállítása most van folyamatban.

zottságok február 20-án ülnek össze, míg a rendes évi adókivetés március ötödikén kezdődik az egész országban.
Az adóvető bizottságok összeállítása most van folyamatban.

Elmarad Laval és MacDonald találkozója

Holnapon a jóvátételi ügy

Páris, január 27.
A Laval és MacDonald személyes találkozásához fűzött remények mára teljesen csődtől mondottak. Kiszivárgott hírek szerint a francia-angol tárgyalások megakadtak, mert nem sikerült a jóvátételi kérdésben közös platformra jutniuk.
Tyrell párisi angol követ, akinek ma megegyezően meg kellett volna jelennie

Lavalnál, már el sem ment a francia miniszterelnökhöz, amiből arra következtettek, hogy ezután Laval és MacDonald találkozója is elmarad.
Az angol kormány közleményt juttatott el a lapokhoz, amelyben őszinte sajnálatát fejezi ki a lausannei konferencia elmaradása felett.

Pozdorjává zuzott a mozdony egy utasokkal teli autóbuszt

Összeroncsolt holttestek és felismerhetetlen haldoklók a calafati halálautó romjai között

Bukarest, január 27.
Borzalmas szerencsétlenség történt ma délelőtti Calafat közelében, ahol az arra haladó egyik vonat elkapta a Bukarestből Craiova felé tartó 15.572-es számú, utasokkal zsúfolásig telt autóbuszt.
A mozdony valóságos kerestülfordult magát az autóbuszon, amelyet azután utasaival együtt egy egész hosszú szakaszon maga előtt taszított, míg az egész alkotmány a jaggató, hörgő benneülőkkel együtt, szinte a felismerhetetlenségig szétrombolódott.
A vonatról leugró vasúti személyzet és az erősebb idegzetű utasok próbáltak elsőnek segítyt nyújtani a rettenetes katasztrófa áldozatainak. Lapátokkal, ásókkal, hamarjában előkerített fejszékkel a szó szoros értelmében valóságos da-

rabokban kaparták elő a halálautóbusz utasai közül azokat, akikkel a mozdony már végzett.
Egy harminc év körüli, majd egy idősebb férfi holttestét húzták először ki a roncsok alól, ezután egy tizennégy éves fiú szétlapított teste került elő, végül egy női hullát emeltek ki.
Az autóbuszból, amely tulajdonképpen már csak egy alaktalan pashalmaz volt, alig-alig feltörő jajok és nyögések sejtették, hogy az utasok közül még többen életben vannak.
Órákig tartó munka után tizenhat rendkívül súlyosan sebesült férfi és nő került meg felszínre, akik közül, éppen úgy, mint a halottaknál, nyolcnak a személyazonosságát, a felismerhetetlenné roncsolt arcukból, nem lehetett megállapítani. Ezeket haldokolva

szállították különvonattal Craiovába, míg a többi sebesülteket a helyszínen kötözték be.
A vizsgálát megállapította, hogy az autóbusz engedély nélkül és tiltott útonalton közlekedett, hogy kiponja magát az adó alól.
A soffört, aki csodálatosképpen sértetlen maradt, — letartóztatták.

OLLA
GUM

OLLA antiszeptikus készítmény!

A bécsi állami népegészségügyi hivatal által végleges és minőségi minőség ellenőrzése teljes garanciát nyújt. Ügyeljen az „OLLA” névre!

Fizetni kell a nyugdíjakat!

Bratescu pénzügyi államtitkár érdekes nyilatkozata

Bukarest, január 27.
A pénzügyminisztérium újabb távirati utasítást küldött az összes pénzügyigazgatóságoknak, hogy a januárra esedékes összes nyugdíjakat és fizetéseket minden más kifizetést megelőzően folyósítsák.
Ezzel a rendelettel kapcsolatban Bratescu pénzügyi államtitkár nyilatkozatot adott a sajtónak a nyugdíjkérdésről. Kijelentette Bratescu, hogy ő is a legmélyebb tisztelet hangján kíván beszélni a nyugdíjasokról, hiszen ők a munka múltját képviselik. A legutóbbi kongresszuson elhangzott állásfoglalások azonban nem mindenben fedik a valóságot.
Tévednek, ha azt hiszik, hogy a befizetett nyugdíjjárulékok teljes mértékben jogot adnak arra a nyugdíjra, amit eddig kaptak és amit ezután kapni fognak.
Ezen az alapon egy tábornok például, a

kinek tizenháromezerhatszáz lej nyugdíja van, csak kétezerkétszáz lej nyugdíjat kaphatna. Világos ebből, hogy az állam jelentős összeggel járul hozzá a nyugdíjilletményekhez, sőt az összes nyugdíjak háromnegyed részét az állam adja. Más kérdés azután az, hogy vajon az államnak joga van-e leszállítani azt a pótlást, amit eddig adott. A nehéz pénzügyi viszonyok és az államkincstár súlyos helyzete sok mindent indokol.
A nyugdíjilletmények leszállításának módja és aránya viszont egyáltalában nem felel meg a kitűzött célnak, s itt a nyugdíjasoknak teljes mértékben igazuk van. Ezt azonban nem a kormány, hanem a központi nyugdíjpénztár határozta meg. A pénzügyminisztérium is szükségesnek tartja, hogy a csökkentési arányszámokat felülvizsgálják. Ez is megtörténik majd februárban, amikor a nyugdíj és fizetésrendezési törvényjavaslat elkészítésére sor kerül.

Bűnvádi feljelentés a kolozsvári rokkantegyesület vezetősege ellen

Katonai okmányaik hamisításával és tiszti rang bitorlásával vádolják az egyesület elnökét és a vezetőség több tagját

Kolozsvár, január 27.
Nagy diszkréció mellett szenzációs ügyben nyomoz mintegy két hét óta a kolozsvári ügyészség és a katonai parancsnokság. Arról van szó, hogy az említett hatóságokhoz feljelentés jutott be dr. Jaga Jusztin ügyvéd, a rokkantegyesület elnöke és több vezetőségi tag ellen, akiket azzal vádolnak meg, hogy részint csak bitorolják a hadirokkant címet, részint pedig hamis bizonyítványok alapján szerepelnek, mint rokkant tisztek, holott a tiszti rangot nem érték el.
A nem mindennapi feljelentés egy régóta húzódó háboruskodás legújabb fázisa, amely első sorban dr. Jaga ellen irányul. Jaga ügyvédnek néhány elkeseredett ellenfele van a

rokkantegyesületben, aki régóta nem csinál titkot abból a véleményéből, hogy dr. Jaga nem szolgálja a rokkantak ügyét és csak ugrodészkanak tekinti a rokkantegyesület elnöki tisztségét. Ezek az ellentétek sokáig intern ügyei maradtak a rokkantegyesületnek, de végül mégis nyilvánosságra kerültek és botrányba fullasztották az október 26-án megtartott kolozsvári rokkantkongresszust. — A kongresszuson ugyanis több ellenzéki felszólaló bizalmatlanságát fejezte ki a vezetőség ellen és követelte, hogy a rokkantegyesületet tisztítsák meg az oda nem való elemektől. A felszólalások nyomán sorozatos botrányok szakították meg a kongresszus tárgyalásait. Emiatt dr. Jaga karhatalmat vett igénybe, de amikor a rendőrök eltávolították az ellenzéki akció vezetőit, a kongresszus tagjainak túlnyomó része is elhagyta a gyűléstermet. Egyedül a vezetőség és dr. Jaga néhány személyes híve maradt a vármegyeháza dísztermében és miután az eltávozott delegátusok nem akartak visszatérni, a kongresszust a magára hagyott vezetőség kénytelen volt befejezni.
Hogy mi történt október 26-ika óta a rokkantegyesületben, azt nem lehet tudni. Jaga elnök egy ízben összeszedte híveit a kolozsvári városházán és egy gyertyával körülvett és román nemzeti szallagokkal feldíszített keresztre esküt tett, hogy mindhaláláig harcolni fog a rokkantak elcsúszott jogaiért. Az egész szertartásnak azonban sokkal inkább reklámjellege volt és a rokkantak érdekében azóta sem történt semmi, ami a vezetőség elleni bizalmatlan hangulat megváltoztatására alkalmas lett volna. De alighanem más motívumok is közrejátszottak abban, hogy dr. Jaga ellenfelei bűnvádi utra terelték a rokkantegyesület dolgát.

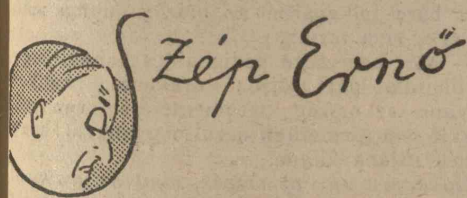
Az ügyészség a rokkantegyesület vezetői ellen tett feljelentés Vioreanu vizsgálóbíróhoz került, aki az eddigi nyomozás alapján azt a kijelentést tette, hogy a Jaga-ügyben néhány napon belül szenzációs események várhatók.

Örömhír az aradi munkanélkülieknek

Arad, január 27.

Az aradi Astra-vagongyár, mint ismeretes, — nemrég súlyos helyzetbe került, mert a CFR kötelezettségeinek nem tett eleget. A vagongyár emiatt pert akart a vasut ellen indítani, amelyre azonban nem került a sor. Vigyázó László, a gyár vezérigazgatója, leutazott Bukarestbe, ahol a tárgyalások során sikerült a CFR-t meggyőznie, hogy a vasut mulasztása következtében a munkások szá- zainak létkérdése forog kockán.

A CFR ezuttal, további ígéretet helyett azonnal javítási munkákat rendelt, amely lehetővé teszi, hogy néhány napon belül mintegy 800—1000 elbocsátott munkás kérés- selhez jusson.

Zsép Ernő

KEDVENCEIM

SZILUETT

Hogy ezt mondja: a sötétben egy nő karcsú sziluettje imbolyog a járdán.
Rámköszön egy pár nap múlva valahol Zsenge Jancsi, aki az illető prózát írta.
Jól fog esni ennek a fiúnak, ha látja, hogy valamit olvastam tőle.
— Ügyes kis novellát írtál, Jancsi, a Potya Magazinba.
Ugy örült, belepirult:
— Olvastad, kedves bátyám? Köszönöm. Gondoltam, hadd legyünk hasznosak Zsenge Jancsinak.
— Képzem, — mondom, — hogy boszszankodsz te is, Jancsi, a sajtóhíhákón. Borzalom, amit művelnek az emberek a nyomdában. Emlékszem a novelládban egy sziluett volt. Így ü-vel, sziluett.
Jancsi bizonytalanul nézett a szemembe.
— Igen?
— Igen. Ilyenkor, persze a közönség azt hiszi, hogy az író nem tudja, hogy az sziluett és nem sziluett. Meg kéne már pofozni egy korrektort, hogy respektálja a kéziratot.
Jancsi kedvesen nevetett.
Valami három hónap múlva, unalmamban, az autóbuszon elolvastam egy hangulat-cikket. Téli délután. Szerepeltek benne a kopasz fák sziluettjei is. A cikket Zsenge Jancsi írta.
Nézd csak, már megint sziluett.
Megmondom, én már először is magára Zsenge Jancsira gyanakodtam. Kutyakötelességem megmenteni egy fiatal pályatársamat a sziluettől. Engem is tanítottak az én kedves bátyáim, mikor zöld voltam.
Aznap este előszedtem otthon a Művészeti Lexikont, szóról-szóra kiírtam a sziluette-re vonatkozó jegyzetet, amint következik: Etienne de Silhouette, madame de Pompadour kegyence, a pénzügyek intendánsa, takarékosági mániájában még az udvari cselédség pa-

szomántjait és gombjait is levágatta. Órála nevezték el (gunyból) az egy színnel rajzolt, vagy festett, csak körvonalával ható arcot, tájat, stb., silhouette-nek.
Ezt a jegyzetet legépeltettem és elküldöttem (a borítékot is géppel címezve), Zsenge Jancsinak, az illető lap szerkesztőségébe. Névtelenül persze. Viszont egy szép hajnalszín ciklámen-szirmot is beledugtam a borítékba.
Csudálatos, hogy ezer gondom és tengerlustaságom mellett, megint odaadtam magam egyszer, mondjuk, félesztendő múlva, egy Zsenge Jancsi-féle szépirodalmi közleménynek. Nem is csudálatos. Vadászszenvédey volt. A vad, amelyet üttem, fel is bukkant szerencsésen.
Ebben az esetben a Szent Gellért sziluettje bontakozott ki a ködből, mikor a szerelmese karonfogva, lassan, némán satáltak át az Erzsébet-hidon Budára. A sziluettje.
Mégis, csodás ez. Hogy üldözöm a Zsenge Jancsi sziluettjét és, hogy a Zsenge Jancsi sziluettje üldöz engem. Meg őt magát, Zsenge Jancsit, hogy üldözi ez a sziluett. Hisz benne. Nem engedi magát lebeszélni róla. Eltérlehalálra hűséget fogadott a sziluettnek. Dacol egy világgal. Hős.
Minap fentjártam az íróklubban. Látom a sarokban Zsenge Jancsit, ott áll Gürez Gynulussal, nagyba kapacitálják egymást. (Két pengőről lehet szó.)
Erre talál pillantani Zsenge Jancsi, rögtön visszakapja a fejét. Hogy elkerülje a köszönési kényszert. Gyíló!
Miért is, ha legközelebb elémkerül, meg-ölelem.
POFAI
Ismerik?
Kérem, azonnal ráismernek.
Pofaival együttl távozzunk egy vacsoráról. A lépcsőházban azt mondom neki:

IME AZ IGAZI ERDÉLYI REGÉNY

Bérczi színigazgató és a tőkés főpincér, aki 20 ezer lejért megkapja az egész társulatot

Brassó, január 27.

Bármennyire nehéz és kínos is, az erdélyi magyar színtársulatok problémájával végre minden kiterelés és színpitítés nélkül kell foglalkoznunk.

Megadja erre az alkalmat az a szégyenteljesen tragikus nyomor, amelybe Bérczi Mihály színigazgató ezidőszakra Csikszerebában levő társulata került. Társulatának tagjai e pillanatban teljesen magukra hagyva, adóságokban elmerülve, pénz nélkül tekintenek a jövőre további megpróbáltatásai elé. Bérczi igazgató még december 29-én faképnél hagyta színészeit s felutazott Kolozsvárra. Azóta társulata felé sem nézett. Hétfőig pénztárosa, Földes István brassói pincér intézte a társulat zilált anyagi ügyeit, ekkor azonban ő is bucsut mondott a színészeknek. S ráadásul a társulat játsszási engedélye lejárt Csikszerebában, de semmi lehetősége nincsen annak, hogy a színészcsapat egy további állomáshelyre tegye át főhadiszállását.

Olyan helyzet ez, amelyért felelőssé lehetne tenni a mostoha gazdasági viszonyokat, a színház egész Európában érezhető anyagi és művészi válságát, a közönség lanyha érdeklődését, sőt az érdeklődés legteljesebb hiányát. De ezeken a valóban súlyos beszámítás alá vehető körülményeken kívül vannak más tényezők is, amelyek a Bérczi-féle színtársulat katasztrófális lecsúszásában az egész erdélyi magyar színészet és színjátszás problémáit megvilágítják.

Csak a Bérczi-féle társulat vándorútját kell figyelemmel kísérnünk, hogy megértsük a dolgokat. Szívesen leszögezzük, mindjárt előjáróban, hogy mostanában, amikor a mindennapi kenyérre is alig-alig telik, nehéz dolog színházat fenntartani. Viszont egyelőre az is letagadhatatlan tény, hogy színigazgatóknak felcsapni még a színházirányítási szigorú rendelkezései és a koncessziórendszer mai gyakorlatát mellett is sokkal könnyebb, mint az ember gondolná. Ennek a két körülménynek szerencsétlenül összehatalálkozásában rejlik nemcsak a Bérczi-féle társulat tragikus összeomlása, hanem az egész erdélyi magyar színészet minden rákénjeje is.

Az elmúlt évben, amikor már csak a vak nem látta, hogy a vándor színtársulatok fölözt véglegesen megkondult a pusztulás lélekharangja, a koncesszióharc ádáz küzdelmeiben Bérczi Mihálynak nem volt nehéz megszereznie a maga koncesszióját. És ő sietett is magára venni azt a nimbuszt, amely még mindig megilleti a színigazgatókat. Megszervezte a társulatát s megkezdte nagyon is dicstelenül bevégeződött pályafutását a 6 hétre tervezett brassói szezonnal.

A bérletek, — a mostoha viszonyokhoz képest, — elég jól sikerültek. De ott volt a nagy baj, hogy Bérczi igazgatónak csak koncessziója és vakmerősége volt, de pénze annál kevesebb. Társulatának egy részét nem is tudta volna lehozni Brassóba, ha az utolsó pillanatban nem jött volna közbe a segítség elég szokatlan és kalandos formában. Bérczi igazgatónak pénzre volt szüksége s amikor megtudta, hogy Földes István piucérnek van egy kis összegyűjtött pénze, kölcsönkért tőle 20.000 lejt s tartozása biztosítására lezáródott pénztárosnak.

A megállapodás értelmében Földes havonta 4000 lej fixfizetést kapott s azokonkívül joga volt a napi bevételből azonnal leonni magának 500 lejt a kölcsön törlesztésére.

Igy került Földes István a színtársulathoz s ennek a megállapodásnak eredménye lett az is, hogy a volt pincér december vége óta a társulatnak igazgatója lett, Bérczi elutazása után.

Az ő szerepe azonban teljesen közömbös. Ha például Csikszerebában összeütközésbe is jutott a társulat tagjaival, s ha ennek a konfliktusnak következményeképpen még egy bünbádi feljelentés herce-hurcát is meg kellett usznia, a tragédiáért nem ő a felelősségre vonható.

Megdöbbentő ellenben az a felelőtlenség és könnyelműség, amellyel Bérczi igazgató társulatának ügyeit intézte. Amikor a brassói szezon véget ért, a társulatnak Kézdivásárhelyre kellett átmennie, de néhány napra betértek Sepsiszentgyörgyre is. A társulat úgy utazott el Brassóból, hogy elég tekintélyes adóságokat hagyott hátra, szállodákban és vendéglőkben. Azt remélték, hogy majd Kézdivásárhelyen összeszedik magukat és fizethetik az itteni adóságokat is, Sepsiszentgyörgyön pedig megélnék addig, amíg bevonulhatnak Kézdivásárhelyre.

Sepsiszentgyörgyön azonban a társulat csak három napig maradhathat. A közönség teljesen távol maradt a színház előadásaitól. Egy vasárnap, amikor délelőtt, délután és este is játszottak a színészek, a napi bevétel mindössze 2500 lejt jelentett. Bérczi igazgató csak úgy tudott tovább utazni Kézdivásárhely felé, hogy zalogba csapta értéktárgyait és ruháit. Nagy reményekkel vonult be a társulat Kézdivásárhelyre, de keserves csalódás váltott

ta fel bizakodását. Kiderült ugyanis a következő: A színház titkára bérletgyűjtésre áttutott Brassóból Kézdivásárhelyre s megbízta Dávid Mihály kereskedőt a bérletkötések elintézésével. Dávid azt mondta, hogy csak jöjjön a társulat nyugodtan, mert legkevesebb 30.000 lej bérletet tud összegyűjteni. — Megérkezés után derült ki, hogy összesen 4 ezer lej ára bérletet sikerült összehozni.

A társulat ilyen rossz ómen mellett is megkezdte az előadásokat. Termézt naponta 1500 lejt kellett volna fizetni, viszont a napi bevétel még 1000 lej sem volt. Egyetlen vasárnap sorozatos előadásai után mutaiott a pénztárnapló 4500 lej bevételt.

Bérczi igazgató itt is mindenütt jótállást vállalt színészeiért. Egyebet már nem is tehetett. Gázsiit már nem volt miből fizetnie s a színészek örültek és boldogok voltak. ha néha-néha 30—50 lejes összegeket kaptak cigarettára és apróságokra. Igaz, hogy Bérczi igazgató körülbelül 8000 lejt fizetett ki a jótállások fejében, de így is körülbelül 15.000 lej adósság maradt utána.

A karácsonyi ünnepek alatt átment Csikszerebába, előkészíteni az ottani szezon. Összegyűjtött 18.000 lej bérletet. Ebből az összegből azonnal felvett 4200 lejt, amelyből személyes kiadásaira mindössze 1200 lejt tartott meg s 3000 lejt kifizetett a társulat érdekében, különböző címeken. A bérleti összeg

további részét is adóra, zongorahasználatra, plakátokra és díszletekre fordították. Minden korrektül történt tehát, de valahogy semmi sem volt rendben. A társulat egy része karácsony előtt otthagya a céltalan nyomorgást és visszautazott Brassóba. A maradék még mindig Kézdivásárhelyen verekedett a dicsőségért és a bizonyítalmán megélhetésért.

S december 29-én Bérczi igazgató felpakolt és elutazott. A pénztárt Földes Istvánra bízta, a színészeti ügyeket pedig társulata három tagjára. A színészek lemondottak az elmaradt gázsikról, de azt kívánták, hogy Csikszerebában pontosan kapják meg járandóságukat. Természetesen ez sem történt meg, mert a csonka társulat semmiképpen sem tudott zöldágra vergődni s helyzetük annyira katasztrófálissá vált, hogy gázsijutalék fejében néha 10—15 lejt kaptak kézhez.

Földes pénztáros mindvégig Bérczi igazgató utasításai szerint kezelte a pénztárt, de a mikor látta, hogy a szerződésben kikötött feltételek szerint sem juthat hozzá kölcsönadott pénzéhez,

magához vette a teljes bevételt s bár a társulat tagjai emiatt feljelentették, mégis csomagolt és visszautazott Brassóba.

Még valamit ennek a szörnyű kálváriájának a történetéhez: Földes pénztáros elutazása előtt telefonon utasítást kért Bérczi igazgatótól. Bérczi ekkor azt mondta neki,

Leonte Moldoveanu, a parlament legöregebb liberális nyilatkozik

Az aktuális jóslat:

Duca—Argetoianu a közeljövő kormányának örömszülei

Bukarest, január 27.

Egyik legrégibb és emellett legérdekesebb egyénisége az ó-liberális pártnak. De nemcsak ennek a pártnak, hanem az egész parlamentnek is.

Már jó negyven esztendeje ő vitte a brailai liberális párt szervezetet korszakját az első nagy Bratianu Jonel, Vintila és a még élő Dinu apjának floricaí temetésére s azóta a

tavaly nyáron kilencedszer jutott parlamenti mandátumhoz.

Még csak egyszer kell megválassza a nevezetes Braila s akkor berukkol az örökös szenátorok gárdájába.

Képzeltetni, hány kormány megszületésénél bábáskodott. Csodálatosképpen azonban egyiknek sem lett tagja, pedig kétségtelenül az alvezérek szűkebb csapatába tartozik. Minthogy például nem egy törvényjavaslat apaságával dicsekedhetik. Szinte rejtélye ez csaknem félvesszázados politikai tevékenységének. Vannak, akik úgy tudják:

államtitkárságot nem akart vállalni

s inkább kivülmaradt. Sajátmaga nem akar erre nézve felvilágosítást adni.

A magyarázat talán, sőt bizonyára az, hogy meglehetősen külön ember. Egyénisége több tekintetben hasonlít a Maniuchoz:

agglegény, puritán és nyilban önértetesebb a kellelénél,

akár a „badacsonyí remete.”

A TANITVÁNY KORMÁNYON,
A TANÁR ELLENÉKBEN

De mindez meglehetősen mellékes: a lényeg

Vissza a pártkormányzáshoz!

Alkalmunk volt tegnap elbeszélgetni az Erdélyben is ismert öreg liberális korfucssal, aki, — mint mondtuk, — pártja vezérkarába tartozik. Természetesen első sorban aziránt érdeklődtünk, miként vélekedik a kormányváltás lehetőségéről?

— A kormányváltás, — mondtotta, — feltétlenül szükséges. Ezt nem is kell már hangsúlyozni, hiszen ezt illetőleg világosan megnyilatkozik az ország, amely teljességgel elégedetlen, miután a jelenlegi kormány távolról sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Igen, szükséges és elengedhetetlen a kormányváltás, mert az országnak vissza kell térnie a pártkormányzás régi jó hagyományaihoz s mert a körülmények egy tapasztalt és hozzáértő pártot követelnek az állam élére.

— Persze, a liberális pártra céloz? — vetettük közbe.

— Ugy van. Természetesen, a liberális párt-ra gondolok, amely annyi nehézséget hárított már el s mindig megtalálta a helyes utat az ország számára. Meg vagyok győződve, hogy bármilyen nagyok is a jelen nehézségei, a li-

berális pártnak sikerülni fog az ország nagy többségére támaszkodva enyhíteni a mai világválság kihatásait s feljavítani életünket. Hogy csak egy példát mondjak:

A jelenlegi technikus-kormány képtelen volt a fölösleges kiadások tényleges kiküszöbölésére

s ezért az adók növeléséhez, meg a tisztviselői és nyugdíjas-illetmények leszállításához folyamodott. A liberális párt általános elismerést felkeltése folytán a kiadások leszorításával egyidejűleg a közterheket is megfelelően leszállítaná.

— De meg nem férhet kétség hozzá, hogy a liberális párt kitűnő összeköttetései, amelyekkel Nyugaton s különösen Franciaországban rendelkezik, nagyobb és

szükségleteinket kielégítő beruházási kölcsönt tudna szerezni

s így könnyebben usznók meg a mostani válság-korszakot.

— Mi a véleménye, — kérdeztük ezután, — egy Argetoianu—Duca-kormány valószínűségéről, amelyről utjabban annyit beszélnek?

— En egy Duca—Argetoianu-kormány le-

hogy koncesszióját és más okmányait vegye magához és hozza Brassóba. Ő maga többé nem kívánja igénybevenni a koncessziót s majd határoz arról, hogy mi történjék ezzel a szerencsétlen okirattal. A társulat tagjairól, azoknak sorsáról egy árva szó sem esett.

Ime: egy vidéki magyar színtársulat négy hónapos vándorútjának története, nagy vonalakban.

Feleslegesnek tartjuk Bérczi igazgató személyét külön kiemelési ebben a fanyar és kínos történetben.

De bámulnunk kell azt a vakmerőséget és felelőtlenséget, amellyel egy fillér tőke nélkül neki mert vágni a színigazgatói kariennek.

Amelynek már a kezdeti stádiumában elérhető volt a legszörnyűbb összeomlás és kudarc. Egyrészt az anyagiak teljes hiánya miatt, másfelől pedig azért a nem kevésbé fontos körülményért, hogy társulatát nem állította össze a magasabb igényeknek megfelelően.

Az nem lehet elég sem Bérczi igazgatónak, sem pedig másnak, aki birtokába jut egy koncesszió, hogy kellő anyagi és művészi megalapozottság hiányában, 20.000 lejes üzso-rakölcsönökkel kezdje meg „kulturális” tevékenységét a magyar közéletben. Ezt az egyszerű igazságot végre be kell látniuk mind azoknak, akik a színigazgatói pályán boldogulni akarnak. Akár kulturát akarnak nekünk adni, akár pedig üzletet akarnak csinálni velünk, az üzleti tisztességnak azt az elemi kritériumát magukra nézve éppen a színigazgatóknak kell kötelezőnek tartaniok. A kulturáért nekik is áldozniok kell, az üzlethez pedig pénz szükséges. Befektetés, amely vagy gyümölcsözik, vagy nem. A közönséget viszont nem lehet a végtelenségig okolni és felelőssé tenni azért, ha kétes értékű és bizonytalan vállalkozások még a kezdet kezdetén megbuknak.

hetőségében hiszek. Más szóval, a liberális párt kormányában, amelyben helyet foglalhat Argetoianu is ugyanúgy, mint régebben. A vezetésnek és felelősségnek azonban a liberális párté kell lennie. S ebben az esetben Ducának el kell érnie a parlament feloszlatását és új választások kiírását.

— Hogy ez sok költséggel és kockázatos izgalommal járna? Erre az a válaszom, hogy bármennyi költséggel jár is,

új választásra van szükség, a normális kormányzati helyzet visszaállítására.

Ami azt az ellenvetést illeti, hogy a választási harc felkavarná az ország nyugalmát, én ettől nem tartok.

— Más nehézsége pedig nincs annak, hogy a liberális párt jöjjön uralomra. Amikor ugyanis az ország megmentéséről van szó, senkit sem sérthetünk azzal a gyanúval, hogy ennek utjába állana.

Ilyképpen úgy az ország, mint az uralkodó egyaránt a liberális párttól várja a helyzet normalizálását.

MIKOR JÖN A NAGY VALTOZÁS?

Igy a liberális alvezér, aki éppen most tért vissza megyéjéből, ahol, — mint a szervezet elnöke, — fontos értekezletet tartott.

Ezek szerint csak liberális kormány várható, Argetoianuval, no meg új parlamenttel. A parlament old-boy-ja, aki már régen megtanulta az interjú-adás művészetét és vigyáz a szavaira, kizártnak mondja azt a kombinációt, hogy a liberális párt belepne egy olyan koalíció-félébe, amely Argetoianuval az élén jönne létre.

Valóban, mindinkább abban az értelemben tisztázódnak a kilátások, hogy a jelenlegi kabinetet kimonodott pártkormány fogja felváltani. Emellett foglal állást legújabb lapjában Gafencu is, aki szerint most,

a nagy, egységes és fegyelmezett pártok váltakozásának kell követnie,

mint amelyek könnyebben és eredményesebben tudnának kormányozni. Hogy melyiken van a sor? Ez a legmagasabb alkotmányos tényezőre, a politikai döntőbíróra tartozik. Az a körülmény, hogy az uralkodó Maniuch már visszahíotta a politikai életbe, mindenestre arra mutat, hogy a pártváltakozás rendszere előkészítés alatt áll, hiszen, mielőtt az egyik hatalomra jönne, annak is rendben kell lennie, amely ellensúlyozására hivott.

Hogy mikor esedékes a párt-uralomhoz való visszatérés, mikor kerül likvidálásra a jelenlegi kabinet, arra a kérdésre nehéz még válaszolni s felelet nélkül hagyta Leonte Moldoveanu, a parlamenti életnek ez a tapasztalt rókája is. Szükséges a kormányváltás, az ebben ma már majdnem minden politikai pártcsoporthoz egyetért. És mégis megeshetik, hogy a „szakértők” kormánya az ősi is megéri, amint elvihetik már a tavaszi szelek. Ez a kérdés egyelőre nem vált időszerevé.

Kőrösi Sándor

Hírek

ADY ENDRE

tizenhárom év óta halott

Ma van tizenhárom éve annak, hogy Budapesten, a Veres Pálné-utcai lakásban, a magyar forradalom zugása közepette örök alvásra hunyt le szemét a magyar irodalmi megújodás nagy költője, Ady Endre. Fiatalon, negyvenéves korában ment el, olyan mély irtó hágya maga után, amelyet hiába próbálnak azóta betölteni. Egész kornak helyénálló záróköveként áll, mint messziről kilövő utjelzője századunk egyik merész fordulójának.

A fizikai elmulása szomorú veszteség volt, — szép barna arca, hullámos dióhéja, diésceme nem arra való volt, hogy egymelnnyire a föld alatt darabokra hulljon. De ha meggondoljuk, hogy mit mondott Thomas Mann legutóbb, amikor hírül hozták neki Hugo von Hoffmannsthal halálát, akkor talán mi is azt mondhajuk, hogy ez így volt jól. Thomas Mann azt mondta: — „Csak azt sajnálom, hogy Hoffmannsthal nem husz évvel ezelőt hal meg.”

Adyl Istenem, mit kerestél volna 1919 után ezen a világon! Meghasonlítan, buskomorságtól sújtottan lézengett volna közöttünk. Ezt a sorsot borzalmasabb elgondolni, mint csendes, mozdulatlan fekvését a temetőben.

Ma tizenhárom éve, Baljós szám, a babonások nem is beszélnek róla. De Adyhoz méltó ez a forduló, Ady éppen a tizenhármass évváltásánál kell hogy ezersejten is eszünkbe jusson. Baljós, bus sárlly volt. Viharok hírnöke. A rémlátásaink, sőtét gondolataink töle valók. Még ma is az ő hasonlíthatatlan bánata ül rajtunk és talán kétszer tizenhárom év fordul, amíg az ő súlyos, perő szárai alól felemelhetjük majd a fejünket.

Itt említjük meg, hogy Kolozsváron mozgalom indult egy erdélyi Ady-társaság alakítására.

— Uj intézkedés a rapid-vonatokon való utazásnál. A CFR vezérigazgatóságának legújabb rendelete értelmében ezután a rapid-vonatokba csak olyan állomásokon lehet ticket (helyjegy) nélkül felszállani, amelyekben helyjegyeket nem árusítanak. Helyjegyek árusítására felhatalmazott állomásokon, (Bukarest, Brassó, Kolozsvár, Temesvár stb.) ezután még bérletjeggyel rendelkező utasok sem szállhatnak fel ticket nélkül.

— Autó-taxi-járatok utján filozofikus leveleket továbbítani. A postavezérigazgatóság utasította ellenőrző közegeit, hogy az autótaxi járatokat fokozottabb figyelemmel kísérjék és a kocsivezetőt vagy jegyzőkönyvet postai jövedéki kihágás miatt jegyzőkönyveljék azon esetben, ha őket bérmentetlen magánlevelek közvetítésén rajtakapják.

— Komáromban elfogtak egy álnevű bűnözőt, aki 13 évvel ezelőt meggyilkolt egy román hadnagyot. Komáromból jelentik: Kalandos multu ember került ma az itteni ügyészség fogházába. Tírpák László a letartóztatott neve, akit azzal vádolnak, hogy 13 évvel ezelőt Szenteseen meggyilkolta Csala Imre magyar detektívet, nemsokára ezután pedig a Szenteseen egy román hadnagyba eresztett 6 revolvergolyót. Mindkét áldozatát kirabolta. A hadnagytól 6700 lej és különböző értéktárgyakat vett el. Tírpák 10 esztendeje álneven él Komáromban és a mostani leleplezése is véletlennek köszönhető.

— A végzetes morfinium. A brassói tábla most foglalkozott Emil Constantinescu orvosigazgató ügyével, akit a fogarasi törvényszék lopásért 6 hónapi fogházra ítelt. Bár orvosi bizonyítványok igazolták, hogy Constantinescu morfinista, az tábla mégis jóváhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét.

— ÉVTIZEDEKIG a gyöngecsontu gyermekeknek csukamajolaj adtak. Manapság a szülők gyermekeiknek kelleses izü, poralaku Jemalt-ot adnak. Egy doboz ára 77.— lej.

Szombat

1. hó 30-án a brassói ELITE-kávéház jelmez-estélyi rendezésére várunk. A vezetését mindent elkövet, hogy a közönség jól mulasson és otthonosan érezze magát. Jelmez, álarc és estélyruha nem kötelező.

A lengyel-orosz megneemtámadási szerződés aláírása nagy izgalomba hozta a bukaresti sajtót

Bukarest, január 2.

A lengyel-orosz megneemtámadási szerződés aláírásáról érkezett hírek nagy izgalomba hozták a bukaresti sajtót, amely erőteljesen hangoztatja, hogy abban az esetben, ha a lengyel-orosz szerződést valóban tető alá hozzák, Romániát csúnyán kizárszoták.

E lap-kommentárokkal kapcsolatban a román külügyminisztérium szerdán nyilatkozott.

— Vér, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” vizet mint igen jó bétisztító szert eredményesen használják. Az orvosi tudomány legjelentősebb képviselői írják, hogy a Ferenc József víz hatásával minden tekintetben megvannak elégedve. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Titokban tartott merénylet Zsifkovics jugoszláv miniszterelnök ellen. Belgrádból jelentik: Kiszivárgott hírek szerint január elején Vrnjaca Bania községben egy horvát diák revolveres merényletet követett el az akkor ott tartózkodó Zsifkovics miniszterelnök ellen. A merényletet azért sikerült mindeddig titkolni, mert Zsifkovics a legszigorúbban megtiltotta környezetének, hogy arról bárkinek is beszéljenek. A merényletet most a Gritz nevű horvát egyesület leplezte le.

— Már a mezővárosokban is megindult a kényszerezegységi lavina. Marosvásárhelyről jelentik: A törvényszék ma tárgyalta Frank Emil szászrégeni kereskedő kényszerezegységi kérvényét, 1 millió 161.577 lej aktívával és 1 millió 345 ezer 785 lej passzívával. A törvényszék hozzájárult a kényszerezegységhez.

— Marosvásárhelyi hírek. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi pénzügyigazgatóság ma megkezdte a polgári és katonai nyugdíjak havi kifizetését. A nyugdíjasok körében nagy elkéserevést váltott ki, hogy csekély nyugdíjuktól nagy levonásokat eszközölnek. Súlyosbbitta a helyzetet, hogy a novemberi és decemberi illetmények kifizetését csak március végén akarják megkezdeni. A nyugdíjasok kérvénnyel fordultak Marosvásárhely előljáróságához, hogy interveniáljon Bukarestben a nyugdíjhátralekók mielőbbi kiutalása érdekében. — Ma árvereztek el a Transylvánia gőngvár két hatalmas gyárépületét. Egymillió lej összegben a marosvásárhelyi Takarékpénztár vette meg az épületeket, amelyeket továbbad. — A marosvásárhelyi törvényszék ma tárgyalta Tóth Pál csikszentiványi gazda gyilkossági bűnperét, aki még 1930 telén egy örökségi viszályból kifolyólag leszúrta Csutak János gazdát. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével Tóth Pált csak tíznapra elzárásra ítélte.

— LUXUSSZALLODA VALNI KÉSZÜLŐ HÁZASFELEK SZÁMÁRA. Vanderbild Kornél, az ismert amerikai milliárdos, Nevada Reno városban, ahol hatheti időzés után bármely házaspár minden nehézség nélkül elválhat egymástól, az Egyesült Államok legeredettebb szállodáját építtette fel. A legnagyobb luxusban pompázó óriási szállóban hatheti tartózkodásért fejenként ötszáz dollárt kell fizetni. Ebbe az árba bele van foglalva a golf- és tennisz-helyek használata, a halászléi jog, napi egy órai lovaglás díja és ami a legfontosabb, a válópör költsége.

— Elsülyedt egy angol buvárhajó. Londonból táviratozzák: Az Admirális hivatalosan jelenti, hogy az „N. 2.” jelzésű angol buvárhajó kedden reggel tíz órakor alámerült és azóta nem adott hírt magáról. Portlandból torpedórombolókat és buvárhajókat küldtek ki, amelyek megpróbálnak összeköttetést teremteni az elmerült buvárhajóval.

— Kiadták a Bánság elektrifikálási koncesszióját. Bukarestből jelentik: A kormány ma döntött a Krassó-Severin-Arad és Temes megye elektrifikálási koncessziójáról, amelyet a Bánsági Villamoselosztó Társaságnak ítelt oda.

— Bornemissza Sebestyén lett Kolozsvár ideiglenes polgármestere. Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium a Kolozsvár polgármestere székébe kinevezett Pon Danila helyettesítésével Bornemissza Sebestyént bizta meg. Pop Danila jelenleg külföldön tartózkodik és még egyáltalában kérdéses, hogy e fogadjja-e a neki felajánlott tisztséget.

— Nagyarányu közmunkálatokat kezdenek Marosvásárhelyen. Tudósítónk jelenti: Nemsokára megkezdik Marosvásárhelyen a közmunkálatokat, amelyeknek költségére a város hatalmas összeget

latkozatot adott ki, amelyben tájékoztatni kívánja a román közvéleményt arról, hogy

a lengyel-orosz szerződés moszkvai parafálása nem jelenti annak életbe léptetését is,

mert az életbe léptetés előfeltétele meg egyezés szerint az, hogy a szovjetek Romániával is hasonló szerződést kössenek. — Érdekes leírás Temesváron. Temesvárról jelentik: A temesvári kerületi rendőrség a magyar hatóságok megkeresésére sikkasztásért letartóztatta Hajnal Sándort, a temesvári pénzügyigazgatóság volt titkárát. Hajnal 1926-ban nyugdíjaztatását kérte, majd ügyvédi praxist folytatott. Később Budapestre utazott, ahonnan csak nemrégiben magyar utlevéllel tért vissza.

— BE KELL JELENTENI A HAZTARTÁSI ALKALMAZOTTAKAT. Az utóbbi időben rengeteg tolvajlást követtek el Brassó környékén és az ország más részében is azok a háztartási alkalmazottak, akiket a háziasszonyok azért, mert nagyon olcsón állanak be szolgáltatni, cseledeknyv nélkül fogadnak fel. Rend szerint azzal állítanak be, hogy eddig még nem voltak alkalmazásban sehol és még nem akarnak cseledeknyvet kiváltani. Így természetesen nem kerülnek a rendőrség őrzete alá és különböző tolvajlások esetén nem vonhatóak néha még felelősségre sem. Egy Róza Borah nevű cseléd most rövidesen két házról buszerrel lejt lopott el. A hasonló esetek ismétlésének kiküldése végett kéri Popovici, brassói főügyész a háziasszonyokat, hogy azonnal jelentésk be háztartási alkalmazottaikat a rendőrségen.

— ARIANE BESZÉLŐFILM, Claude Anet ismert regénye nyomán. A brassói Modern Mozgó repíriben hozza ezt a filmet. Annak ellenére, hogy most már másodsor látjuk, újból hatalmasan megkapott Bergner forró játéka, aki utólrhetetlen színészi kifejezéssel játsza a mai dacos diáklánytipust, aki erkölcsön, családon, előítéleteken át, odaadja magát, csak azért, mert... szeret és megalkotja ezzel saját magasabbrendű, morális felfogását. Rudolf Forster kétségtelenül legjobb alakítását adja ebben a filmben. Az alig észrevehető dekadencia, amely többnyire csak a legraffináltabb kultúrában, a nővel és a szerelemmel való hűvös játékban jut kifejezésre, mindez már nem színészet, hanem a saját egyéniség visszatükröződése. A film még két napig fut a Modernben.

— SÁRKÖZI GYÖRGY: MINT OLPOTT KÉVE. A 3 kötetes regénye, az idej magyar könyvpiacának legkiemelkedőbb alkotása. A 48-as szabadságharc tábori főpapjának, Járó Mednyánszky Cézárnak kalandos élete a sendes felvidéki kuriától az emigráció. Párison keresztül az ausztráliai aranymezőig. A 3 kötet, 700 oldalas regény ára 400.— Lei. — Kapható a Brassói Lapok könyvtárában.

— LEFOGLALTAK EGY ALLATSERGELETET. Aradról jelentik: Furcsa és szokatlan végrehajtói tevékenységnek voltak ma szemtanúi az aradi állomáson megforduló emberek. A végrehajtó az aradi ügyészség megbízásából ezúttal az Illeneb cirkusz állatseregletét foglalta le. Az anyagi gondokkal küzdő cirkusznak ugyanis egy aradi vállalkozó 400 ezer lej kölcsönzött s a szorult helyzetre való tekintettel ahhoz is hozzájárult, hogy a biztos ékként szereplő állatokat az igazgatóság továbbra is felleptesse. A vállalkozó tegnapelőtt táviratot kapott egy dévai ismerőstől, amelyben arról tudatta, hogy a cirkusz az állatokat Kurticson keresztül Magyarországra akarja szállítani. A vállalkozó jelentette az esetet az ügyészségnek, amely az utolsó pillanatban foglalta le a menaszériát.

— TÖBB, MINT MASFÉL MILLIÁRD DEFICITJE VAN A CFR-NEK. Bukarestből jelentik: Valcovici közlekedésügyi miniszter közlése szerint a CFR mérlege az elmúlt évben egy milliárd 600 millió lej deficitet zárt.

— JAJ A MALMOSOKNAK! Aradról jelentik: Az aradi pénzügyigazgatósághoz érkezett miniszteri rendelet szerint, azoknak a malmoknak, amelyeknek napi kapacitása a félvagont meghaladja, továbbra is rendszeres kell vezetni a regisztereket, amelyben minden őrle nevét, valamint az őrlelt mennyiséget is fel kell tüntetniük. A forgalmi adót a jövőben ugyanis nemcsak a vám, hanem a teljes produkció után vetik ki, ami horribilis emelkedést jelent.

ELINTÉZETT

KÉRDÉS

Hát azért az ilyesmit mégis csak öröme olvasni, nem?

Ezt a derék Country-Observert, innen a szomszédból, az amerikai Kenttown városból és megtudni ebből a derék, aranyos amerikai vidéki újságból, hogy az a kérdés pedig el van intézve.

Hogy milyen kérdés?

Kérem alázattal: a lakáskérdés. Azt írja a Country-Observer, hogy a városi statisztikai hivatal jelentéséből örömmel veszi tudomásul, hogy az előző évekkel ellentétben, az idén rendkívül kedvezően alakultak ki a kenttowni lakásvizonyok, amennyiben a lakások ára tizenkét-huszc percenttel esett és az üresen álló lakások száma harmincnégy percenttel emelkedett.

Es ezzel — írja ez a kedves, nagyon kedves amerikai lap — Kenttown város nagyot lépett előre a szociális haladás terén, mert az előző évek drága és nehezen megszerezhető, csekély választékú szolgáló lakásaival szemben most a város bármely pontján sok és olcsó lakás kapható. Kenttown városban — zárja sorait a cikkíró mintegy mámorosan — a lakáskérdés elintéztnek tekinthető.

Hát gratulálok.

Gratulálok a városi statisztikai hivatalnak, ott, Kenttownban, amely ezt a rendkívül kedvező jelentést kiadta és gratulálok a Country-Observernek is, aki bevette.

Csak — sajnos — egyidejűleg eszembe jut a következő amerikai picc:

A fürdőző azt kérde a floridai parton fekvő és verőfényben sütkérőző horgásztól:

— Mondja csak bácsi, igaz, hogy itt a vízben csak úgy hemzsegek az alligátorok?

— Dehogyan is, kérem, nincs itt egy szűl se.

— Köszönöm — mondja a fürdőző és egy hatalmas fejessel mür bele is veti magát a csábító habokba.

Aztán, amikor már jó messzire kiúszott, a biztonság okáért újra megkérde:

— Biztos, hogy egy alligátor sincs?

— Nincs az, uram egy szűl se — nyugtatja meg a horgász a lubickoló fürdőzőt — mind elmenekültek a vízből amiatt az irgalmatlan sok cápa miatt...

Hát körülbelül így nézem én is azokat a ragyogó kenttowni lakásvizonyokat. A lakáskérdés alligátorai szépen ellúntak a kenttowni vizekből a pénztelenség cüppü miatt.

Nem a pénzért kapható lakás lett ott sok, hanem a lakásért adható pénz lett kevés.

★ Biri néni szakácskönyve a legjobb — ezt tanúsítja legalább 15000 asszony. Csak ezt fogadja el! Ara kemény félvaszonkötésben 130 lej. Kapható mindenütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya.

★ KÖSZÖNETNYILVANITAS. Az összes egyesületeknek és mindazoknak, akik felejtethetetlen, drága jó feleségem s szeretett és anyánk halála alkalmából mélységes fájdalom munkát részvételük enyhítették, ezúton mondunk hálás köszönetet. — Koródy András és gyermekei.

HOLNAP, csütörtökön PREMIER!

a brassói

Redoute Mozgóban

ALFRED DÖBLIN világhírű regénye nyomán

„A NAGY BERLINI SINFONIA”

BERLIN-

ALEXANDERPLATZ

a filmtermelésnek hallatlanul gazdag állomását jelenti ez a minden jelenetével lebilincselő cselekményű film, melynek központjában

HEINRICH GEORGE

a német színpadok nagysága áll. ki (Franz Strassenhandler) az utcaárus szerepében igaz és mély emberi művészetét csillogtatja meg

— Ottót élte egy örült a budapesti Royal Orfeum előadásán. Budapestről jelentik: A Royal Orfeum tegnap esti előadásán a karzaton hirtelen valaki kiáltozni kezdett és előbb Károly királyt, majd Ottót élte. A rendőrök nyomban előállították a rendezőjét és megállapították, hogy Schwarz Artur ügynökkel azonos, aki néhány héttel ezelőtt már rendezett hasonló botrányt a Király Színházban. Schwartz Arturt legutóbb az anyalföldi elmegyógyintézetben kezelték, onnan azonban, mint egészségest, elbocsátották. Az eljárás közbotrányokozásért megindult ellene.

— Hitlernek csinált propagandát Eckhardt Tibor a magyar parlament folyosóján. Budapestről jelentik: Eckhardt Tibor, aki a napokban érkezett haza Németországból, tegnap valóságos előadást tartott a parlament folyosóján a köréje sereglett képviselőknek. Eckhardt lezögezte, hogy a Hitler-mozgalom ma a legerősebb tömegmozgalom Németországban és annak programja feltétlenül megvalósul, mert már a Brüning-kormány is ezt a programot csinálja. A vitába bekapcsolódott Gál Jenő és Friedrich István is.

— Furcsa „Mozi” a dicsősésmártóni moziban. Tudósítónk jelenti: Évek óta bérli a dicsősésmártóni Carpati-szálló nagytermét mozi céljaira Stanila Mitica vállalkozó. Egyideig jól ment az üzlet, most azonban annyira megcsappant a forgalom, hogy a bérlő sem az adót, sem a házbert nem tudja fizetni. Mit tehetett egyebet, meghirdette az utolsó előadást. Popa Dumitru háztulajdonos azonban nem tudta elviselni ezt az „olcsó” visszavonulást. Az utolsó előadásra gyülekező közönségnek nem annyira épületés, mint inkább érdekes „moziban” volt része. A terem összes ajtóit és ablakait le voltak szerelve, a sarokban pedig a tulajdonos és a bérlő veszekedtek igen robbanékony hangulatban. Ez volt az „utolsó” előadás. Most már Dicsősésmártónak nincs többé egyetlen szórakozó helye sem.

Az ideális hashajtó a Dr. Bayer-féle

PURGEN

★ Rónay S. J. okl. táncosnő iskolájában. (Brassó, Sütő-utca 2., volt Rákosi penzió), új kurzus kezdődik január 27-én, kezdők és haladók részére. Különórák és kurzusok. Kedvező árak. Vasárnap, 24-én este műsoros jelmezes estély. — Vasár- és ünnepnapokon szabadórák. — Érdeklődni és beiratkozni lehet bármikor. (be)

DECSEY ZOLTÁN:

A SIRO VÁROS

— És nem fordulhat meg az utolsó pillanatban a dolog? — Ezt a kérdést Pista vetette közbe.

— Katona voltál, öcsém, s így nem kell sokat magyaráznom neked. Észrevetted ugye, hogy napok óta csak nyugatnak mennek vonatok? Csak elszállítanak, ahelyett, hogy ide szállítanának. Ezt a frontot legalább egy hadosztállal kellene megerősíteni, hogy sikeres legyen az ellenállás. Hol van az a hadosztály? Itt már csak csoda változtathatna a dolgokon.

— Milyen csoda?

— Hát például ma éjszaka Pesten elfognák a népbiztosok vezérkarát és végeznének velük. De ennek nem jött el még az ideje. Most valahogy a szovjet ellenségei is haladékat adtak Kun Bélának. Csak hadd szabadítsa fel az országot a kommiun eszméjének jegyében. Más eszmével nem lehetne rohamra vinni azt az elernyedt népet.

— Hát azt gondolod bátyám, hogy ezek a kommiun jegyében jönnek és nem a legszentebb patriotizmus hajtja őket?... — A gyalogság nagyrészt igen. Az alföldi parasztiakat meg a hazájukat veszített székelyeket. De a műszaki csapatok, meg a tüzéség, a pesti ipari munkásságból került ki nagyrésztük. Ott Pestben még mindig a vörös dárúdó járja. Én így látom a helyzetet.

— Tehát azt gondolod, hogy két nap? — Igen. Én holnapután reggel indulok. Azt hiszem, a legfőbb ideje.

— Szekeres Duci sietett az asztalukhoz. Két felöltő is volt rajta, a rendes felöltőn még esőköpenyeg. Arca tüzipiros volt, nehéz izzadságcseppek gyöngyöznek a homlokáról. Lihegve beszélt.

— Bucsuzni jöttem, urak! A viszontlátásra Pozsonyban.

— Duci, te is utazol?

— A jóvialis fiú, aki évek óta minden munkát abbahagyott és papírjainak jóvételéből élve tisztán a szemlélődésre

PARISI SZÍNFOLOTOK

Divatlevél

Milyen hát ez a köntös, amelyet öngyűlössége méltónak tart, hogy róla megítélhesék, melyből majd az utókor fogalmat alkothat magának arról a különös csodáról, arról a lehelletfinom mennyei jelenségről, amit ma így foglalunk össze: miss 1932?

Azt mondhatnánk, a divat szinte átszellemítette a modern öltözködést. Légitessé, hogy ne mondjam, álomszerűvé tette. A divattudósítónak a legmagasabb költészettől kell kölcsönöznie a kifejezéseket, hasonlatokat, képeket, ha le akarja írni tapasztalatait.

Éva 1932 csak a legfinomabb effektusokat szereti. A csipkét például. A legpompábbat, ritka elszórt virág- és csillagdiszkekkel. A színek halványak; a rózsaszín minden árnyalata, sárga, a legvilágosabb citromsárga, mely már nem is anyagnak hat, hanem mintha rápermetezték volna az alakra. Különösen finom hatást ad a világos és sötétebb árnyalatú csipkeszöved keverése. Felül a világosabb szín, alul a szoknyarészen bőven omolva, mely ráncokban és szerpentinekben a sötétebb szín. Ezekhez a lehelletszerű csipkefantáziákhoz képest a legkönnyedebb cipő is súlyos volna. Legstílszerűbb lenne természetesen az, ha a csipkefelhők viselői nem is járnának a földön, hanem egyszerűen lebegnének.

A lábbeli, amit a könnyed estélyi toilettékhez viselnek, már inkább csak csontváza a cipőnek, árnyképe vagy mondjuk, kionnata. Egy finom vékony szatén talp, melyet csillogó straszszalag erősít a lábhoz. A talp még díszes meztelen lábak eltűntek. A fátyszerű harisnyák finomabb effektust adnak. A 20 évvel ezelőtti olyan kedvelt áttört harisnya ismét díszes.

A kesztyűk is gyakran ilyen áttört hatásúak, finom selyem, vagy bőrszálakból vannak összefonva. Az apró virágszerű színfolt, amit a felhőruhás dáma kezében leng, amely a tuskát van hivatva képviselni, közeli rokonságot tart az ékszerrel. Formája és anyaga egyformán bizarr, háromszögű, sokszögű, néha virághoz, majd tengeri csillaghoz hasonlít. A zsebkendő, amit benne tart, szintén ilyen testellen halvány virágszírom, szabályos, vagy szabálytalan csillag, mályva-, vagy lilium-alak.

—y

— ELOFIZETŐINK, ha akármilyen uton fizetést teljesítettek, kísérik figyelemmel, hogy a címken feltüntetett lejárat legkésőbb 8 napon belül megváltozzék. Ezzel jelzi kiadónkunk azt, hogy a pénz rendben befolyt és helyesen lett felhasználva.

— A „legmodernebb” pedagógia. Dicsősésmártónból jelentik: Sajnos nem írhatjuk azt, hogy példátlan eset, mert a székelyföldi állami elemi iskolákban fordulnak elő ennél elképesztőbbek is. Ez azonban még csak nem is mentőkörülmeny arra, amiről Dicsősésmártón polgársága beszél felháborodottan. Az itteni állami elemi iskola negyedik osztályában a tanító néhány gyengébb tanulóval azzal büntetett meg, hogy összekötözte a kezeit és aztán osztályról-osztályra kísérte őket. A fegyencekként megkötözött gyermekeknek minden osztályban ezt kellett mondanik: „Igy jár az, aki a leckéjét nem tudja”. Nem kutatjuk, hogy hol, mikor és kitől tanulta ez a bizonyos tanító ur ezt a tanítási és büntetési módszert, azt azonban tudjuk, hogy az egyik tanuló a másik előtt való megszégyenítése egyáltalában nem tartozik a modern pedagógia elveihez. Olyan méreg ez, ami a kilenc-tíz éves gyermekek életét örök időkre, helyrehozhatatlanul elrontja. Elég volt már az ilyesemből. Jorga miniszterelnök és közoktatásiügyi miniszter ráfigyelhetne az ilyesmire, mert sehogyan se tudjuk elhinni, hogy a román állam presztízisének használna, ha akár kisebbségi gyermekek lelkét is rontják és fertőzik tanítóknak nevezett, de erre a nemes posztra egyáltalában nem való emberek.

— NÉGYEZER SZAKACSKÖNYV. Barclay Wilson tanár a newyorki orvosi egyetemnek ajándékozta négyezer kötetes szakácskönyvgyűjteményét. — Több mint husz nyelven írt könyvek vannak ebben az érdekes gyűjteményben, köztük a legnagyobbat értékű Apicius de re coquinaria című munkájának egy latin nyelvű kézírata. Vannak azúrn még nagyszámú konyhareceptek, amelyek a harmadik századból való eredeti görög kéziratokon alapulnak.

— Agyonlőtte magát egy magyar leventeoktató. Budapestről jelentik: Kedden éjszaka Újpesten agyonlőtte magát Csörnyei Róbert, leventeoktató. — Az öngyilkos fiatalember nem hagyott hátra bucsulevelet, így tettének oka ismeretlen.

★ KOMAROMY JÁNOS. Ordások címen megjelent új regénye. Az örök magyar lázadók nagy történelmi regénye, a gályarabok szenvedéseiről, Buda vivásáról. Thököli felkeléséről, az eperjesi vérengzésről és Munkács bukásáról. A 340 oldalas könyv ára 143 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— A pletykák által öngyűlösségre kergetett temesvári nő főhadnagy-jegye-se a temetésen megfogadta, hogy tíz napon belül követi menyasszonyát a halálba. Temesvárról jelentik: Beszámoltunk arról a megdöbbentő tragédiáról, amelynek áldozata Vielsmayer Margit, a temesvári társaságok egyik legkörülrájongotabb szépsége. Vielsmayer Margit jegyese volt egy főhadnagynak, aki azonban, bizonyos pletykák miatt elhidegült tőle. A fiatal asszony, aki egyébként egy verset orvosnak volt az özvegye, efeletti elkeseredésében öngyűlösséget követett el. A főhadnagy időközben meggyőződött arról, hogy jegyese lelketlen és alapítatlan híreszteléseknek áldozata lett és ezért a tegnapi temetésen, amelyen közel ezer főnyi közönség jelent meg, a koporsó előtt, kezét kardjára téve, megfogadta, hogy ártatlanul megvádolt jegyesét tíz napon belül követi a halálba. A megdöbbentő jelenet felizgatta a közönséget, a zokogó főhadnagyt pedig barátai támogatják ki a temetőből és igyekeznek most vigasztalással visszatartani tragikus elhatározásának végrehajtásától.

— CSENDŐR ÉS ÁLLATORVOS. Egy angol mezőbároskában a rendőrtisztiselő egyúttal állatorvos is. Éjszaka megszólalt a lakásában a telefon. A hallgató az asszony akasztotta le, aki megkérdezte az érdeklődőt, hogy a férjével, mint rendőrrel, vagy mint állatorvossal óhajtaná-e beszélni? „Mind a két minőségemben”, szólalt meg az érdeklődő. „Idehaza nálunk a lakásban nem tudjuk a kutya fogait szétfeszíteni, amelyek között egy betörő fiának”.

— Dicsősésmártónban már az 1932-es adóért foglalnak. Tudósítónk jelenti: A január első felében tapasztalt néhány napi csendesség alatt kipihente magát az adóprás s most újra munkához fogott. Különösen a kereskedőkre vetettek szemmel az adóellenőrök s már foglalnak is, arra az 1932-es adóra, aminek a kivétele még meg sem történt.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint élénkebb légáramlás várható, némi enyhüléssel.

— ERDELY UTJA NAGYMAGYARORSZÁGTÓL — NAGYROMÁNIAIG cím alatt Mikes Imre tollából lapunkban leközölt óriási feltűnést keltett munka könyvalakban is megjelent. A rendkívül szép kiállítású, két kötetből álló könyv ára fűzve 160 lej, aranyozott vászonkötésben (egybekötve) 200 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Tárniczky ajtaja tárva-nyitva volt. A főügyész nagyban csomagolt és egy megyei hajdu segédkezett munkájában.

— Jöjjön csak szerkesztő ur, már nagyon vártam... Pista belépett a szobába.

— Gyurka, menjen csak ki egy pillanatra. Bizalmas megbeszélni valóm van a szerkesztő urral.

Az öreg hajdu katonásan összütötte a bokáját és magukra hagyta őket.

— Szerkesztő ur, az éjszakát nem töltön itthon. Talán napokig így lesz ez. Zsupáni rendeletre állandó készenlétben kell lennünk és a vármegyeházán alszunk. Minden eshetőségre el kell készülnünk...

— Tehát kiürítik a várost?

— Azt nem mondtam. Csak hogy minden eshetőségre el kell készülnünk. Persze, arra is, hogy néhány hétre esetleg el kell hagynunk a várost. Háboru van és a hadiszerencse forgandó. Lemberget hányszor üritették ki és hányszor foglalták vissza? Hát nézze szerkesztő ur, ha mégis arra kerülne a sor. Én csak a legszükségesebb holmikat vihetem magammal. Különben is otthon, az anyámnál. Turdosiban van elég ruhám, fehérneműm. De vannak dolgok, amiket nem cipelhetek magammal. A könyveim. Ezeket nem félek, nem fogják bántani. Csupa jogi szakmunka. Hanem ez az új Underwood. Négyezer koronát kóstált. Nyomban elemelnék az irodámból. Hazahoztam tehát és arra kérem, szerkesztő ur, vegye gondjaiba. Használhatja is, mintha a magáé volna...

— Kérem, semmiség az egész...

— Ez a kérésem. Aztán figyelmeztetem valamire. A ma éjszaka nagyon veszedelmes. A hangulat igen izgatott. Nem mondom, hogy történni fog valami, de ilyen időkben minden bekövetkezhetik.

És jobb félni, mint megijedni. Például megtörténhetik, hogy a kivonulás biztosítására tuszokat szednek össze ezen az éjszakán és esetleg a szerkesztő urra is sor kerül. Ha én itthon aludnék, befogadnám a szobámba, de hát így itt is megtalálnák. Menjen el valakihez erre az éjszakára, valamelyik barátjához, szürke, jelentéktelen emberhez, aki senkinek sem szurt szemet, akit nem tartanak számon... Nappal aztán már nyugodtan mutatkozzatik, a nappali világgosságon nem történik semmi. Csak ezen az éjszakán legyen tul. Holnap estig aztán tisztázódik a helyzet. Ugy áll a dolog, hogy akkor dől el, megünn, vagy maradunk. Bármilyen történjék is, a holnap éjszaka már nyugodt lesz.

— Köszönöm a szíves figyelmeztetést. — És kérem, ha úgy fordul a dolog, hogy ki kell mennünk... Itt fejtetőre áll a világ. Szerkesztő urral is különös dolgok történhetnek. Olyan dolgokba sodorhatják az események, amelyekből késsőbb kellemetlensége lehetne...

— De...

— Tudom, tudom, szerkesztő ur megfontolt, komoly ember. Ezek az idők azonban a komoly embereket is megboldondíthatják. Tehát csak azt akartam mondani, hogy ha később bármiben szükségem lenne rá, szívesen állok a rendelkezésére...

— Nagyon köszönöm...

— Így hát bucsuzunk. — Tárniczky kezét nyújtott. — A közeli viszontlátásra.

— Isten vezérelje főügyész ur...

Pista szobájába sietett. A főügyész tanácsa szeget ütött a fejébe. Eddig haj nélkül megusza a dolgot, pedig de sokszor játszott a tüzzel! Tényleg, ostobaság lenne, ha az utolsó órában érne a kellemetlenség. Most kerülni internáló táborba?

ASTRA
APOLLO MOZGO
BRASSO

Január 27 és 28 án

„A törvény nevében”

nagy német beszélőfilm.

Főszerepben: A. BASSERMANN, GUSTAV FRÜHLICH és CHARLOTTE ANDER.

Péntektől január 29-ől fut a szezon legmulatságosabb vígjátéka

„Egy kis ballépés”

Főszerepben: RENATE MÜLLER, H. THIMIG és OTTO WALLBURG.

Antantéknál újabbán divatba jött a pacifizmus. A legfrissebb és egyben a leghangosabb békebarát Bourgeois tábornok, a francia szenátor, aki sok önzetlenséggel folytatja hősi hivatásának ellenére, hadseregellenes tevékenységét.

Bourgeois nemes munkájának mindössze egyetlen szépséghibája van. Az ugyanis, hogy pacifizmusa kizárólag a legyőzött központi hatalmak katonai előkészületeinek ellenőrzésére korlátozódik. A milliós frank haderő például távolról sem érdeklő a egyáltalában nem izgatja. Ellenben az a tény, hogy Németország 20 százalékkal tullepte a versaillesi szerződésben engedélyezett fegyverkezési kontingenst s hogy Magyarország 35 ezer helyett 60 ezer embert tart készenlétben, patológikus politikai görcsöket váltott ki belőle s oly éles parlamenti kirohanásra ösztönözte, hogy beszédén e pillanatban fél-Európa sajtója rágódik. Ez az elvakult párisi neo-Apollon csupán egyféle békét tart elképzelhetőnek: azt a békét, mely a francia ostor csapásai alatt horgyre és haldokolva esik össze a cella sarkában.

A tigris is békés állat, ha teleszívta magát vérrel és bendőjét pattanásig tömve, kéjesen fetreng a napsugarakban.

A Bourgeois-féle pacifizmus is efféle tigris-béke. Franciaország egyelőre jóllakott s a mennyi falánkság a nagy világháborús lakmározás után maradt benne, azt kielégíti a szovjettel való zsiros kereskedelmi kapcsolatok segítségével. Egyelőre nincs szüksége az ágyukra és az emberleletekre. Tehát békebarát.

De ha kell, ismét ráveti magát a zsákmány. Bourgeois ur szemétre hánnya az olimpuszi béke babérkoszoruját s kirúntva szabályját, bevonul Németországba, Ausztriába, Oroszországba, vagy ahova tetszik. A pax Gallicae-t felváltja majd a gloire française. A szenátorból ismét generális lesz és a pacifista maszlagokból ismét tömeghalál.

A leszerelési és a jóvátételi konferenciák, melyek korunk nagypipája, kevesdohányu politikusi szerint még ez évben megoldják majd a nagy válságot, e Bourgeois-mintájú béke emlőiből szittak eszményi tejüket. Sose bizzon ön ezekben a tanácskozásokban, melyek még megindulni is alig tudnak, hát még befejeződni... Attól a leszerelésitől, amit Európa zöld asztala mellett készítenek elő az urak, önt még tiszter is széttepheti a gránát a fronton. S a jóvátételnek attól a szabályozásától, amit ugyanezek az urak készítenek elő, az ön gyermeke még százszor éhenhalhat.

Nemzetközi játék az egész. Minta érték nélkül.

A megoldást életünk nagy kérdéseiben nem a zöld asztal, hanem a szürke aszfalt hozza meg. Az utca. A nép. A tömeg. Mely egyszer majd magához tér s egymás között elintézi a béke és a kenyér igazi problémáját.

Mert a mai tanácskozók még maguk sem igen tudják, mit is szeretnének. Ha ötten egyezkednek, akkor ötféle követelnek és öt-félé szakítanak. Egy igen előkelő német folyóirat („Das Tagebuch”) legutóbbi számában ismerteti is a jóvátételi konferencia prognosztikonját. Olvassa el s akkor tisztában lehet azzal, hogy milyen hüncutság az, amit nemzetközi politikának neveznek.

Tehát nézzük, mit kívánnak az egyes nagyhatalmak a jóvátétellel kapcsolatban:

A FRANCIAK:

Az európai adósságoknak érintetlenül kell maradniuk Ha Amerika az európai államokkal szemben lemond követeléseiről, akkor majd Franciáország is elnézőbb lehet adósaival szemben.

AZ ANGOLOK:

Németország számlájára feltétlenül rá kell írni valami adósságot. Ennek elosztása fölött azután a hitelezőknek, azaz a győztes államoknak meg kell egyezniük.

AZ OLASZOK:

Az európai államoknak le kell mondani igényeikről, azután Amerikát is rá kell arra bírniuk, hogy álljon el követeléseitől.

AZ AMERIKAIÁK:

Egyezkedjete, ha akartok. Én sosem mondom le semmiről.

A NÉMETEK:

Egyezkedjete, ha akartok. Én sosem fizetek.

Véres, ostoba, lelketlen és cinikus harc folyik a pénzért. Sehol egy átfogó eszme, egy közös pont, egy találkozó gondolat. Ahány állam, annyi érdek s annyiféle kifejeződése a birtvágnak.

Közben egyre nő és nő a legnagyobb hadierő, a munkanélküliség óriási armatája. Milliók éheznek és koldulnak.

Ez a legigásabb hadsereg: az Armée der Verelendung. Az elnyomorodás hadereje.

Nincs sem ágyúja, sem gázbombája, sem oly kitűnő generálisa, mint Bourgeois, sem szervezete, sem uniformisa, (csak a rongy), senkije-semmije, de, ha így folytatják az urak, mégis győzni fog.

EL AZ ARANNYAL!

Ámbár lehet, hogy ez az elnyomorodás csupán rémkép, a tényleges helyzetnek tulzottnan pesszimista megítélése, a valóságban nem is létező mumus. Leg-alább is erre lehetne következtetni Fordnak, a dollármilliárdos autógyárosnak nyilatkozatából, amely a Neue Freie Presse legutóbbi számában jelent meg. Ez a mammutkapitalista egész vidáman tekinti a válságot, nem lát benne semmi rosszat vagy félelmeset. Egy helyen például így szól:

— A gazdasági nyomottságot egy általában gyógyító halásu periódusnak tekintem, mely országom lakosságának kevesebb kárt okozott, mint amennyit a látszólagos jólét továbbfejlődése okozott volna.

Fordnak ez a derűs optimizmusa igazolt azáltal, hogy a birtokában levő detroit-i gyár saját bevallása szerint 600 ezer gépkocsit adott el a múlt esztendőben, tehát többet, mint a világ bármelyik hasonló vállalata.

Csupán az a kérdés, hogy Amerika 7 millió munkanélkülije mit mond a legújabb gyógy módhoz, a kenyértelenséghez?

Egyébként Fordnak rém egyszerű receptje van a krízis megoldására:

— A gazdasági nyomottság azonnal véget ér majd, ha... az emberek belátják, hogy az élet haszna maga az élet és nem a pénz!

Amily egyszerű ez a mondat, éppen annyira biblikus. El a hitvány arany-nyal!

Kivévé azt a hétezer millió dollárt, a mit Ford ur oly sok szerencsével és tehetséggel összegyűjtött.

DIFFERENCIA

Ha már a krízisnél tartunk, nem mulaszthatom el közreadni egyik német lap nyomán azt a beszélgetést, mely egy Berlinben tartózkodó párisi ügyvéd és egyik germán kollégája között zajlott le.

— Nos, és Önöknél, ott Párisban, hogyan hatott a gazdasági nyomás? — kérdezte a német.

— Egészen úgy, mint itt Önöknél — hangzott a válasz. — A különbség csupán annyi, hogy ami Önöknél „Krize”, az nálunk odahaza „Crise”

GYENGE AZ ALBÁN!

Hírlik, hogy a kormány, mely lapjában még csak rövid néhány héttel ezelőtt azt iratta, hogy még legalább négy esztendeig marad, távozni készül. Illetve nem készül, nem készítik.

Ennek a hírnél igen sok valószínűsége van. Az uralkodónál tegnapelőtt lezajlott recepció is azt mutatja, hogy a kabinet napjai meg vannak számlálva. Az ablaknál már meg is jelenek a liberálisok, mint a legvalószínűbb utódok és fenyegetőleg felemelt kézzel mutatják az utat Argetoiannak — kifelé.

Ugyanez a kormány, ez is hírlik, egy olyan szűkesztendő után, amelynek még nem volt párja, lázas gyorsasággal a zsebébe nyúl és fizetni kezdi a tartozásait. Állítólag már engedékenyebbek a nyugdíjasokkal szemben. Törleszteni akarnak a nagyparnál is. Kezdi észrevenni, hogy a városi lakosság a tönk szélén áll. Tudomást vesznek az adózók keserveiről.

Tehát közeleg a bukás és a fizetés.

Önkéntelenül is a skót jut az ember eszébe, aki egyik földijével együtt amerikai tanulmányutra utazott. Odakint elhatározták, hogy megnézik a még vad civilizálatlan területeket is. Egy nap azután olyan vidékre jutottak, ahol az egyetlen szállítási eszköz egy ódon postakocsi volt. Persze, örültek mind a kettőnek, hogy ilyen olcsón élvezhetnek majd.

Néhány órai dőcögés után vadregényes sziklahegységen vágtak keresztül. Az egyik fordulónál nagy zökkenés, majd a kocsik ablakánál revolverrel a kezében megjelent egy bandita és pésztyjósó hangon kiáltotta:

— Pénzt, vagy életet!

A skót villámgyorsan belenyúlt a zsebébe, elhúzott egy tizeddollárt és beleadta a banditába kabátjába, halkan suttogni kezdett:

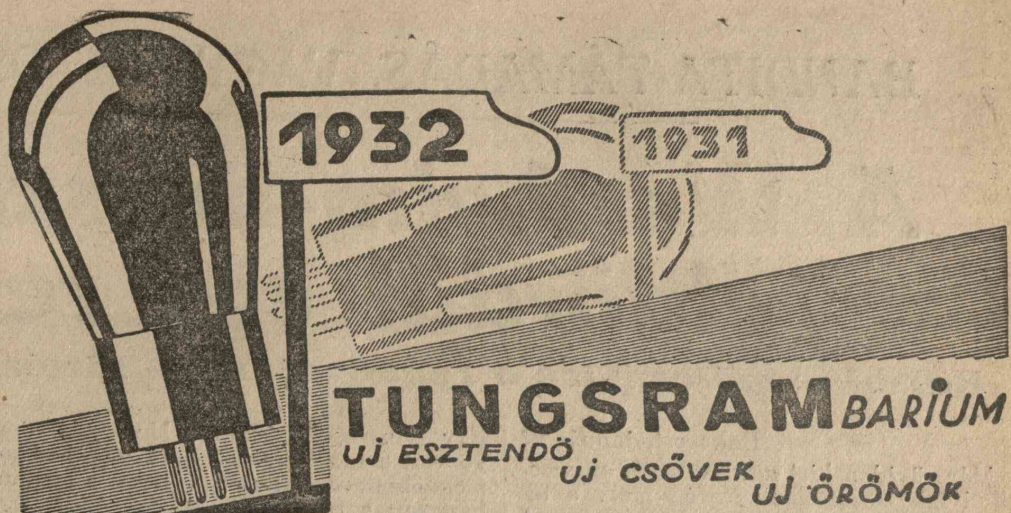
— Nesze, megadom a tíz dollárod, a mit tegnap kölcsönőztél!

Engedékeny szavakat hallunk és átitólag fizetni kezdenek.

Ugy látszik, tényleg meg vannak számlálva napjaik. Ha jól kinézünk a politika postakocsijának ablakán, a félhomályban már a liberálisok fenyegető arca mered reánk.

PROBLÉMA

Ez az Agabecov-ügy egészen zavarba hoz. Fogalmam sincs róla miről van itt szó: nagystilű politikai kalandról, vagy a sziguranca hühojáról, vagy pedig egy kalandorregény merész reklámjáról.

Mindenestre különös, hogy míg a romániai lapok oldalakat írnak erről az obskurus Agabecovról és világszenzációnak állítják be az elraboltatási kísérletét, addig a külföldi lapok alig hajlandók tudomást venni arról, hogy Románia mily rendkívüli eseményt termelt ki.

Az is aggasztó ebben az emberrablási komédiában, hogy oly kitűnő időben történt ahhoz, hogy egy másik, sokkal szomorubb és nagyobb szenzációt elhomályosítson.

Magának Agabecovnak a személye is

fölöttébb bizonytalan. Először azt írták, hogy a GPU detektívje volt. Azután csoportfőnökévé lépett elő. Majd vezérigazgató lett. Ma meg mint afféle államtitkár emlegetik.

Szóval a szovjet — írják — vissza akarja rabolni egy államtitkárát.

Kiváncsi vagyok, hogyha Buzdugan, Tatarescu, Cristei, Metes vagy valamelyik más államtitkár külföldre szökne, Románia is megkísérelné visszarabolni őket?

(m. i.)

A japánok elfoglalták Charbint

A helyzet rendkívül feszült

London, január hó 27.

Az amerikai sajtó szerint az Egyesült Államok és Anglia együttes erővel lépésre készülnek Japán ellen. Ezzel kapcsolatban az amerikai admiraltáson komoly tanácskozások folynak és Pratt admirális Hoover-nél kihallgatáson volt.

A népszövetségi tanács egyidejűleg

zárt ülésen tárgyalta a keleti konfliktust. Az ülésen sem Japán, sem Kína delegátusa nem jelent meg.

A japán csapatok tegnap bevonultak Charbinba, a várost kifosztották, harminc kínai rendőrt és számos civil megölték.

A helyzet rendkívül feszült.

Huszonnyolc barátja volt a meggyilkolt pesti vendéglősnek,

akik a rendőrség föllevése szerint mindnyájan tudtak a készülő gyilkosságról

Budapest, január 27.

A Lukács Béla kispesti vendéglős meggyilkolása ügyében megindított nyomozás egyre különösebb szimben tünteti fel a bűntény áldozatának alakját. Lukács hálószerében naplót találtak, amelyben a vendéglős nyilván tartotta barátainak nevét és lakcímét.

Nem kevesebb, mint 28 ilyen barát ne-

vét találták meg, akikkel Lukács természetellenes kapcsolatokat tartott fenn.

A rendőrség ma ezeknek a fiatalembereknek a köréből újabb letartóztatásokat organatosított, mert az a gyanu, hogy ez az egész baráti kör tudott a készülő gyilkosságról.

Sőt meg is osztzkodtak a zsákmányon.

Törvényen kívül

Sansalvadorban bárkinek joga van lelőni a kommunistákat

Newyork, január 27.

A legújabb jelentésekből mindinkább borzalmasabb arányokban tűnik fel a sansalvadori kommunista lázadás. Eszerint

a lázadás során több mint ezer személyt öltek meg, akik közül huszonhatan magasrangú kormányhivatalnokok voltak.

A lázadók dinamittal felrobbantottak több középületet, úgy, hogy a főváros egy földrengés sújtotta vidék képét mutatja. A lázadást csak tegnapi sikerült leverni.

A kommunistákat törvényen kívülállónak nyilvánították, úgy, hogy a

lakosság, ha egyet elfog közülük, jogosult azonnal agyonlőni.

Martinez tábornak ma már ismét ura a helyzetnek.

Megszüntették az angol tőzsdei korlátozásokat

London, január 27.

Tegnap megszüntették azokat az utolsó korlátozásokat is, amelyeket az arany standard felfüggesztésekor alkalmaztak az angol tőzsdéken. A devizaüzletek kivételével a tőzsdék az összes szokásos ügyleteket ismét lebonyolíthatják.

Telefon 145

Redoute Mozgó

BRASSO

Ma SZERDÁN egy napig!

Páholj 30, I-rendű 25 és 20 lejes helyárrakkal.

„A varsói Citadella”

Orosz dráma, orosz ének és balalaika-kísérettel — Várkonyi Mihály, La Jana és Harry Hardt-al a főszerepben.

Holnap csütörtökön PREMIER!

Alfred Döblin világhírű regénye nyomán:

„A nagy berlini szimfonia” Berlin-Alexanderplatz

Heinrich George val a főszerepben

BANDITA-TÁMADÁS, VAGY BIZTOSÍTÁSI CSALÁS?

A Wertheim-kassza mellett eldördül egy revolver

Harminc méternyire a rendőrségtől — tőriént a különös merénylet

Bukarest, január 27.

Már röviden hírt adtunk arról az amerikai izü banditatámadásról, mely a főváros kellős közepén, a Belvedere-utca 5 szám alatt, este hat órakor történt, tehát abban az időben,

amikor a legforgalmasabbak az utcák és az üzleti élet még teljes ritmussal lüktet.

A revolveres banditatámadás, mely a sorozatos gyilkosságok után már amúgy is nervozus bukaresti publikumot valószínűleg megrázkéztette, a rendőrség hivatalos jelentése szerint az alábbi körülmények között folyt le.

Este hat órakor éles revolverlövés rázta fel a Belvedere-utca ötös számú ház lakóit.

Másodpercek alatt az épület összes lakói ijedten szaladtak a folyosóra.

Harminc méternyire a rendőrségtől

A központi rendőrség épületének hátsó kijárata a Belvedere-utca nyílik és így légvonalban számítva, alig harminc méternyi távolság választotta el a bűnügyi osztály főnökét az ismeretlen banditától, aki — az eddigi adatok alapján — hidegvérűen revolvert emelt az áldozatára. A támadás felfedezésétől számított öt perc múlva a szomszédos rendőrségről már teljes számban kivonultak a bűnügyi osztály emberei. És így a még friss, érintetlen nyomok alapján azonnal megkezdődhetett a nyomozás.

A kivonult mentők első segélyben részesítették az áldozatot, aki még ott a helyszínen annyira magához tért, hogy nagy körvonalakban el tudta mondani a támadás részleteit:

— Este hat órakor a társam, eltávozott az irodából és egyedül maradtam. Dolgozni kezdtem, amikor

egy magas, fekete félikabátos ember lépett be a szobába. Egy ezer lejes volt a kezében.

— Volna szíves, ezt a bankjegyet felváltani,

— mondta — és ide adta a pénzt. Én fel-

A golyó átütötte a tüdő szárnyát

A banditatámadás áldozatát beszállították a Coltea kórházba, ahol az orvosok megállapították, hogy a revolverlövés tényleg közvetlen közelből érte Ilovici Jean jobb mellét.

A golyó átütötte a jobb tüdő szárnyát és a váll alatt hagyta el az áldozat testét. Már az első futólagos orvosi vizsgálat megállapította, hogy

életveszélyről szó sincs

és gondos kezeléssel Ilovici két-három hét alatt teljesen felgyógyulhat.

Az első helyszíni vizsgálatot maga a bűnügyi osztály főnöke vezette.

A szoba közepén összegyűlt vértócsa

Három kérdés, melyre nincs felelet

—Ez idáig rendben volna, azonban e különös bandita támadással kapcsolatban egy-néhány olyan kérdés maradt tisztázatlanul, melyek — nagyon könnyen lehetséges, hogy — egészen új fordulatot adnak ennek a Chicágóból ideplántált bandita támadásnak.

Először: Az áldozat előadása szerint a bandita elsütötte a revolvert, odaugrott a pénztárszekrényhez, magához vette a félmilliót és azután megszökött. Hogyan lehetséges az, hogy a revolverlövést követő másodpercben összezsúdlott házbeli-ek közül

senki sem találkozott ezzel a magas, fekete kabátos ismeretlennel?

Másodszor: Az ismeretlen bandita leoltotta a villanyt és a sötétben dulakodni kezdett áldozatával. Miután sikerült egy revolverlövessel leteríteni az áldozatát, a sötétség dacára megtalálta a pénztárszekrény külön rekeszében őrzött pénzt.

Kétségtelenül fel kellett nyitnia a rekesz ajtaját is. Hogyan volt mindezt ideje? Mert az bizonyos, hogy nem menekülés-szerűen távozott, hiszen az iroda ajtaját is gondosan betette maga mögött és csodálatosképpen

mégsem találkozott senkivel sem a folyosón.

Harmadszor: a helyszíni szemle alkal-

Egy félperccel később a lépcsőház tömve volt a ház lakóival, akik mindnyájan megdöbbenve kutatták, hogy honnan hangzott a revolverlövés.

Az első emeleten, a lépcsőházba nyílik Ilovici Jean kereskedelmi ügynökségének egyetlen szobából álló irodahelyisége. Az egyik lakó megdöbbenve vette észre, hogy az iroda bezárt ajtaja mögül

elfojtott jajgatás hallatszik.

Felszakították az ajtót és az összesereglett házbeli-ek valószínűleg hisztérikus sikoltozásba törtek ki, amikor felfedezték, hogy

a sötét irodahelyiségben a földön vonaglik a kereskedelmi ügynökség tulajdonosa és a szoba közepén sötétlő vértócsa már az első pillanatban elárulta, hogy valami irodázatos dráma játszódott le a bezárt ajtó mögött.

nyitottam a pénztárszekrény ajtaját de ebben a pillanatban az ismeretlen odaugrott az ajtó mellé és lecsavarta a villanyt. Én a megdöbbenéstől szinte dermedten néztem, hogy mi történik.

Aztán az ismeretlen rám vetette magát. De nekem még volt annyi időm, hogy a nadrágom hátulsó zsebéből előhúzzam a revolveremet. Iszonyu

életre-halálra szóló harc indult meg közöttünk.

Kétségbeesett harc a revolverért. De neki sikerült elkapnia a kezemet, amelyben a revolvert tartottam. Leküzdhetetlen erővel odaszorította a kezemet, melyben a revolver tartottam a mellémhez és — meghuza a ravaszt.

Én lezuhantam a földre, de még láttam, amikor a bandita odaugrott a pénztárszekrényhez...

— És mennyi pénz volt a pénztárszekrényben?

— Benne volt az a négyszázezer lej, a mit két hónappal ezelőtt hozományként kaptam, ezenkívül még volt vagy hatvanezer lejem... egy csomó értékpapír, megközelítőleg ötszázezer lej...

jelzi azt a helyet, ahová a dulakodás után Ilovici lezuhant. A pénztárszekrény ajtaja tárva-nyitva állott, és ugyancsak nyitva volt, annak a kis belső rekesznek az ajtaja is, ahol Ilovici közel félmillió szegélyt őrizte.

Az összes eddigi adatok szerint tehát tényleg

amerikai izü banditatámadásról van szó,

a magas, fekete kabátos támadó, miután dulakodás közben lelőtte áldozatát, kirabolta a pénztárszekrényt

és — megszökött...

mával a szoba közepén a vértócsa mellett megtalálták az áldozat aranyóráját. Erre nézve a kórházi ágyon kihallgattott Ilovici azt állítja, hogy

a bandita kiszakította az órát a zsebéből,

— ez már kétségtelenül azután történt, hogy a félmilliót zsebre vágta — de amikor az ajtó felé sietett, az óra kicsuszott a kezéből... leesett a földre. Szóval a bandita a revolverlövés után, miután felnyitja a pénztárszekrény belső rekeszét, magához veszi a pénzt, észreveszi, hogy az áldozat mellényzsebében egy arany óra van. Ezt is kiszakítja és csak aztán menekül. Viszont — amint már említettük a revolverlövés eldördülését követő másodpercekben már zsufozásig tömve voltak a folyosók...

A tragikomikus finálé. Amíg a bűnügyi osztály a fenti adatok alapján nem dönti el azt a kérdést, hogy nem színleges rablótámadás történt-e, nem lehet állástfoglalni egyetlen irányban sem. Azonban olyan éles ellentmondások vannak az „áldozat” vallomásaiban, hogy igen valószínű és csak órák kérdése

a Belvedere-utcai amerikai izü bandita-támadás tragikomikus fináléval fejeződik be.

A nyomozás egyelőre annak a megállapítására törekszik, hogy

nem volt-e Ilovici Jean-nak valamelyik biztosítási vállalatnál betörés ellen szóló biztosítása.

Ha Ilovici tényleg kötött egy ilyen biztosítást, akkor könnyen feltehető, hogy a fantasztikus banditatámadást csak azért rendezte, hogy a kellő időben elrejtett félmillió lejt a sikeresen megrendezett színjáték után felvegye a biztosító társulattól.

Genfi csevegés Josephine Bakerrel, aki csak haló poraiban akar hazakerülni Amerikába

Budán megtanult halpaprikást főzni és azóta nem tudja elfelejteni a „hal-farokra hintett paprikát” — A Menjou-bajszos férfi, a párisi reklámcsináló, egy titokzatos herceg és egy éhes öleb a művésznő rajongói

Genf, január 27.

A genfi „politikai revük” sorozatát az ünnepeket fekete csoda estélye vezette be. — Most már este nyolc óra és a telefonból egyre ezt a választ kapom:

— *Chambre numéro 7... Persones...*

Válasz nincs — az isteni néger nő elűnt. Bizonyára türelmetlenül az utolsó simításokat végzi toalettjén, hisz az autók végeérhetetlen sora már önti a népet az ünnepélyes Grand Théâtre felé.

Az autogrammkeresők, újságírók és ékszerkereskedők olyan népes serege zárta el Baker szállásának bejáratát, amelyen egy fegyvertelen és magányos újságíró nem törhet át. Már le akartam mondani a dicsőségről, hogy Bakert meglátogassam, mikor egyszerre felém tartott egy szépen ápolt férfi, akiről első pillanatban azt hittem, hogy Adolf Menjou, a nagy mozzsinész — civilben.

— A Ungerese — lelkendezik. — Jőjön csak velem, a művésznő várja már...

Izgatottan haladtunk keresztül a művésznő rendtelenségben felejtett hálókön és dolgozótermeken egy vakítóan kiválgított ebédlőbe.

Messziről felém nyújtja csokoládébar-nak karját.

— *O c'est gentil... Voulez vous souper avec nous...*

S a fesztelen és váratlan invitációhoz úgy csillogtak fogai a rózsaszínű párnák, a belga pincsi és a rántott csirke között, mint egy tigris tekintete a vadonban.

Kissé zavarban vagyok, mert nem tudom, kiket kell tisztelnem a nagy sztárt körülülő három férfiben. Melyik a férfi, melyik a — menedzser, a reklámcináló és kit játszik utólrhetetlen tökélyvel Adolf Menjou? Valószínű, az első egy hivatalos reklámcináló, a második, Pepito Abatino, a férj és a harmadik, aki egy kukkot sem szól, de majd felfalja tekintetével a verébfejű, nyughatatlan Bakert, szintén férj, vagy menedzser...

Baker vallomással kezd:

— Nem is tudja, mennyire szívembe zártam a magyarokat... (Szenvédeyesen mutatja). Sohasem fogom elfelejteni a viharos emlékü vendégszerepléseimet...

— Jaj csak ne krémet — ha jól akar... Minden nap krémet kell innom orvosi rendeltetésre. Én tulajdonképpen a néger tragikumot személyesítettem meg, amíg egy kiváló magyar író, Pásztor Árpád nem fedezte fel bennem a komikumot.

Irt számomra egy szkeccset, a Kék árcot és diadalmas sikerem volt. Egy babát játszottam, azt hiszem nagyon humoros voltam. Aztán Párisban is vigjátékban szerepeltem és így született meg a kétarcu Josephine. Az első, a dzsungel rejtélyes fuvalmát hozta az európai színpadra, a másik egy vadóc, a bolondos kedélyű Josephine, akinek mindegyike meg volt ahoz, hogy beérkezzen, csak — szerep kellett hozzá.

Erről is, arról is beszél, Csak politizálni nem akar. „Ehez nem értek... Politikájának azok, akiket megfizetnek!”

— Ha valaki, hát én igazán tudom, hogy vannak jó emberek, de rosszak is. És hogy mit jelent, nyomorgó családban

Minek szedjen On?
Minek szedessen gyermekeivel?
Csukomájolajat, ezt az olajas és undorító ízű orvosságot.
ELIXIR PANGADUINE
amely a legfinomabb tokhal májkirovatból készül: kitűnő ízű és emeltet a csukomájolaj minden hatékony tulajdonságával rendelkezik, ezenkívül pedig négyszer olyan erős a hatása.
Kapható minden nagyobb gyógyszerboltban és drogériában.

A nyomozás teljes erővel folyik és nagyon könnyen lehetséges, hogy az ismeretlen chicagói bandita helyett az áldozat kerül rendőrkézre... f. a.

születni és meztláb róni az utcákat... Szegény Josephinét, hogy kellett hajlatozzál, megalázkodni, táncolni, csak azért, mert győztél a hideg.

— Visszamenni Amerikába? Soha! Gyűlölöm az amerikaiakat, mert féltékenyek, mert gyűlölnék a fajtámmal együtt. Csak haló poraimban akarok hazakerülni, hogy ott pihenjek szüleim mellett a Missisipi partján.

Egy pillanat és a nagy szemek nedves-ségben usznak.

— Európát imádom, minden jókedvvel... Páris... — Maurice Chavellennel, a patakozó kedélyű apacslegényével, Chaplint is imádom, aki soha nem látott még és aki azt mondta, nem vagyok az esete...

Krémes tortával jár körül a pécér!

— *My Dear* — nem parancsol? — kérdezi Signore Abatino Bakert, Ő meg grimaszol csinál, vesz a tortából, de a következő pillanatban arcára kenj az egész habot.

— Hát nem tudtak volna gulyást hozni?

S képzeletben ott szükdéssel az ódon kis budai étteremben, ahol először „lanulta meg” főzni a magyar konyha izletes étkeit.

— Micsoda élvezet volt paprikát hinteni egy halfarokra... Ugy-e, így készült a halpaprikás... Milyen szép is ott minden az ezüsti folyam partján a jólelkű őszinte emberek között.

— Én is azt éreztem, mintha magyar volnék. Mintha örökre fogadott volna ez a nemzet... Huszonegy éves voltam, igaz gyerek. S a lakosság már látta, hogy a Josephine nem a gögös és méchanté, akinek képzeltek, hanem egy romlatlan ösztönű teremtés, akkor megszerettek...

S éneklj magyarul, ahogy tudja, a dicsőséget hirdető dalt: „Az én babám egy fekete nő...” De észbe jut, hogy még ma játszania kell és ezt dudolja:

— *J'ai deux amours...*

A három férfi rajongó pillantást vet rá és az olasz herceg, mintha ajkába harapna. Csak a Menjou-bajszos férfi mesél tovább, kedélyesen folytatja:

— Sok jó vendéglátás volt Budapesten. A botrányokat pedig Josephine elfelejtette. Hisz a parlamentben is megmondta, hogy bármikor visszatérhetünk Pestre...

— Vissza is megyek — szól Baker. De nem azért, hogy pénzért játsszak, hanem csak, mert szeretek ott és mert szeretném felvidítani a szegény embereket.

— Talán ez is a művészetemhez tartozik. A Baker-művészethez. Ugy együtt érezni közönségem minden tagjával, mint egy falevél, vagy fűszál, amely ráborul a másikra... Nálam ez a szerelem. Mindenkit szeretek — a yankeek kivételével. Magát, Fifi-t, a férjemet és a jószágos öregasszonyt, aki egy este meghatottan virágot adott át a színház előtt. Egy szál virág, ha szívből jön, boldogabbá tesz, mint a legpazarabb ékszer.

— Nem is kell nekem ékszer. Ha ajánldkba kapok, félrerakom, a limlomjaim közé...

Most már félkilenc, a színházban türelmetlenkednek a habtól fehér arccal bolondozó Bakerra...

Seidner Imre

Közgazdaság

Erdély a betegebbs...

Az ásó és a kapa

Tönkremegy a vaskereskedelem is, mert a paraszt nem tudja megfizetni az ásó és a kapa árát. Mindent elsodor a fizetésektelenségi áradat. Beszélgetés egy nagy kereskedelmi vállalat gondokkal küzdő igazgatójával, aki sokáig volt optimista

Bukarest, január 27.

Tragikus állapot, hogy bárhova nyúl az ember, fájdalmas pontot érint, seb fakad. Ez az irás is, sablonos beszámolóknak készül és lesz belőle — na igen, lesz belőle egy tönkrement réteg, egy kereskedelmi réteg halotti beszéde

A nap krónikása benyit egy jólpárnázott ajtón és szemben találja magát egy urral, akinek a neve: igazgató!

Kezdődik a beszélgetés valahogy ilyen formán:

— Jónapot, igazgató ur, van szerencsém, csak egy pillanatra, éppen csak meg akarom kérdezni...

— Hogy mi újság a szakmában?

— Pár szóban — ha lenne szíves.

E bevezetés után következik egy kis pauza, rövid de kínos kis pauza, amely alatt az egyiknek redőkből szalad a bőr a homlokán, a másik — a másik pedig szeretne már kinn lenni, mert tudja, hogy mi következik.

Egy hosszú sirám, egy végnélküli panaszáradat.

ROSSZ ÉVEK UTÁN — MÉG ROSSZABB

— Már tavaly is nagyon rossz volt, de ahogy az idén indul — kész katasztrófa. Az utolsó három év dekonjunkturája fokozatosan rontotta le az ellenállás pilléreit, most aztán itt a vég, a szakma beadja a kulcsot.

A szakma, melyről itt szó esik, a — passzakma. Az a bizonyos kulcs pedig, kereskedelmi virágnál, az ellenállás feladását jelenti. Vagyis, hogy a vaskereskedelem minden reményt felad.

Hát ezek csak olyan általánoságok. Ne haragudjon, kedves uram, de ugyanezt mondják, ugyan így panaszkodnak a textilészek, a fűszeresek, a műszakiak...

Tudom, hogy ma divat panaszkodni, de mi már nem is panaszkodunk, mert nem tartjuk érdemesnek, de — nem lehet nem panaszkodni. Ez a szakma valamikor egy külön elittregetet képezett a kereskedelemben. A vasszakma az olyan volt... szóval lehetett rá építeni, de ma már olyan rossz, hogy egy banit nem lehet hitelezni.

Kis szünet után:

— On tudja, kedves Szerkesztő ur, hogy én a dekonjunktura ellenére is terjeszkedtem. Optimista voltam, mert azt mondtam magamban, hogy minden rossz után kell jönni valami jónak, tehát csak kitartás. Sajnos elszámítottam magam, amiben csak egy vigasztalás maradt számomra, az, hogy az optimistákkal együtt tönkre mennek a pesszimisták is.

(Az igazgató ur valóban optimista volt az utolsó lehelletig. Még tavaly is vigan terjeszkedett. Minden városban fiókot állított fel, — amikor jómegalapozott régi szakmai cégek lettek fizetésektelenségek, vagy — adták be a kulcsot. Hogy ez az optimizmus mibe került eddig annak a nagy külföldi vaskereskedelmi konszernnek, amelynek pénzén az igazgató ur terjeszkedett, azt talán csak magasabb matematikával lehetne kiszámítani!)

MINDENT ELSŐPÖR A FL. ZETÉSEKTELENSÉGI ÁRADAT

— Már decemberben előrelátható volt, hogy januárban jön egy újabb fizetésektelenségi hullám, de ilyen, mindent elsőpör áradatra nem csak én az optimista, de a pesszimisták sem számítottak.

Egy kézmozdulattal:

— Itt van például a mai pósta. Reggel óta itt feszik az asztalomon, nem merem felbontani. Biztosan újabb két-három fizetésektelenség. Minden nap kettő-három. Régi megbízható kereskedők könyörögnek, hogy vegyem vissza az árut, amit tavaly hitelbe vettem, mert nem tudják eladni, de nem is akarnak fizetésektelenségek lenni, tehát inkább becsukják az üzletet. Mit csináljak? Vissza veszem az árut, mert így aránylag jobban járok, mintha bevárom a fizetésektelenséget. De ez is veszteség. Tavaly óta 25 perccel mentek le az árak. Ezt a 25 perccel nekem kell ráfizetni a visszavett áruira.

— Szóval nagy bajok vannak...

— A nagy cégek ép olyan rosszak, mint a kis vidéki kereskedők. Nem lehet hitelezni senkinek. De az áru jön és az árut el kell adni. Nem eladni azt sem lehet, mert hiszen akkor megáll a termelés. Az a nagy külföldi vaskereskedelmi társaság, melynek intézője vagyok itt a román piacon, százezer forintot fektetett be ebbe a piacba (és százezer forintot vitt ki innen!!) azért, hogy áruját elhelyezhesse.

— Bizony nagy gondok ezek...

— Én minden nap kapom a jelentéseket a külföldi piacok állásáról, mondhatom, sehol nem olyan rossz a helyzet, legalább is a mi szakmánkban, mint nálunk. A legtöbb helyen ugyanis vagy stabilizálódott már a nyomoruság, vagy meg van szervezve a piac annyira, hogy nagyobb bajok nem történhetnek. Nálunk azonban nincsen erő, mely gátat szabhatna,

korlátok közé szoríthatná a válság-okozta következményeket.

AZ OK: A PARASZTTRAGÉDIA...

— Szakmánk sirját kizárólag a parasztragédia ásta meg. Na és az építkezési hiány. Az utóbbi nem annyira, mint az első. Mert vasban — végeredményben a legnagyobb fogyasztó a — mezőgazda. Aki fogalmat akar alkotni a mai mezőgazda nyomoruságáról, az álljon be egy órára szemlélőnek a vasútlemez, feltéve, hogy olyan szerencsés lesz és ezalatt az idő alatt bevetődik az üzletbe egy vevő!

— Az okozókat a faluból indul ki. A falunak ma nincsen pénze, de már tegnap se igen volt neki, tehát nem vásárol a kiskereskedőtől, a kiskereskedő ennek következtében nem vásárolhat a nagykereskedőtől, a nagykereskedő a gyártól, minek következtében viszont a gyár kénytelen leépíteni, növelni a munkanélküliséget, a nagykereskedő és kiskereskedő becsukja a boltját és — ezzel vissza is

Răureanu Crăciun:

Február tizenötödikéig tető alatt lesz a konverziós javaslat

A bizottság még három ülést tart és kész a megállapodás — Novumok pattannak ki a bizottsági munka kulisszái mögül

Szatmár, január 27.

Răureanu-Crăciun szenátor azt mondja, hogy február tizenötödikéig feltétlenül megszavazza a parlament az agrár-adósságok konverziójáról szóló törvényjavaslatot és így a február 15-ig adott agrár-váltó-moratóriumot nem kell meghosszabbítani. Răureanu-Crăciun szenátor egészen pontosan tudja, mert az agrár-adósságok konverziójának törvényét előkészítő bizottságnak tárgyaló tagja és a Jorga-párt részéről a javaslatnak előadója is.

Kijelentése nagy jelentőségű. Hetek és hónapok óta a bel- és külföldi sajtóban egyaránt az a hír volt elterjedve, — lehet, mesterségesen is lanszírozták valamennyire! —, hogy az agrár-adósságok konverziójának törvényjavaslatát a Jorga-kormány nem tudja, mert nem meri keresztülvinni. Nem meri, mert a külföldi hitelezők nem engedik, akik ragaszkodnak a lejelenlegi fedezetéhez, már pedig abban a pillanatban, amelyben az agrár-adósságokat konvertálják, pláne harminc évre konvertálják, megcsökken azoknak a váltóknak értéke és mobilitása, amelyek ma a nemzeti bank tárcájában fekszenek.

A szenátor, aki — ezt ismét hangsúlyozzuk! — a törvény előkészítő és tárgyaló bizottságának tagja, aláhúzottan megjegyzi, hogy

mindössze három ülése lesz még az előkészítő bizottságnak, amely három ülése teljesen elégséges ahhoz, hogy a törvényt annak még vitás pontjaiban megbeszélhessék és a parlament elé bocsáthassák.

A törvény mostani vitatása alkalmával a miniszter által készített szöveget összevetik a politikai pártok által készített szöveggel és a szenátor örömmel állapítja meg, hogy a két szöveg között alig van különbség és ami van, az nem lényegbe vágó. Arról nem beszél, arról egy szót sem szól, hogy figyelembe veszik-e a vagy figyelembe vették-e azt a rengeteg hozzászólást és módosítást, amelyet nem a pártok, hanem az érdekképviseletek, a bankok, az iparosok és a kereskedők tettek? Azokat is érdekli ez a törvény. Sőt: azokat még talán jobban ér-

deklí, mint magát az agráriusokat, amely apatikusan tudomásul vette, hogy sorsa érdekében most már tettek valamit.

Răureanu-Crăciun szenátor a törvény fix pontjait a satmári Jorga párti kongresszuson szűkebb körben ugyan, de azal a nem titkolt céllal, hogy ez a bizalmas közlés minél jobban a nyilvánosság elé kerüljön, ismertette.

A fix pontok:

A tíz hektár biztos! Tíz hektárig, tehát körülbelül husz holdig, minden birtok konverzió köteles. Más szóval: a törpe birtokost feltétlenül meg kell menteni.

Tíz hektártól ötven hektárig a konverzió már fakultatív. Abban a törvény előkészítő bizottság még nem állapodott meg, hogy ezeket a közép birtokokat hány kategóriába osztják, de ez a lényeg: sokat úgy sem változtat, mert az összes kategóriák kamatfizetés szempontjából egy sorsot kapnak. Tíz hektárig ugyanis a fele kamatot az állam viseli, tíz hektáron felül az egészet az adós. A kamat nyolc százalék.

Más tekintetekben nem sok különbség van az eljárásban.

A fakultatív eljárás három eshetőséget ismer:

1. A felek szabadon megegyeznek. Ha nem egyeztek meg:

2. kényszerregezési eljárást kérhet az adós. Ha az nem vezet eredményre:

3. a Casa de Amortizarea veszi a kezébe a konvertálás munkáját. Hogy úgy mondjuk: hivatalból.

Ez a harmadik módus a hitelező szempontjából a legveszedelmesebb, mert ha a Casa de Amortizareig jut az ügy, a hitelező nem kap egyetlen bani készpénzt sem, csak kötvényt. Igaz, olyan kötvényt, amelyet az állam garancia és olyan kötvényt, amellyel egy később hozandó törvény megállapítása szerint bizonyos esetekben fizetni is lehet.

Ön ellensége a pénzének, hanem a „Margit-Pensió“-ban élkezik Bukarestben. Kifutó házikoszt 1-a kiszolgálás. — 30 lejes ebéd és 25 lejes vacsora menü. — Hivatalos Esperanto Otthon. — Erdélyiek találkozó helye. — Pensiunea Margaret Strada Brezoianu (Bul. Elisabeta) No. 8 Tulaidonos PERNUSI PERSA MARGIT.

érkezünk a nem vásárló mezőgazdához.

— Vagy vegyük az esetet, hogy a mezőgazda vásárol ugyan keveset, de hitelbe, mert pénze nincsen. Vásárol és nem fizet. Ennél fogva nem fizet a kiskereskedő sem... na és így tovább fel a gyárig és vissza a mezőgazdáig.

— A baj kérem talán ott van... —

— Tudom, hogy mit akar mondani. Hogy a paraszt olcsón adja a termését, mi ezzel szemben drágán árulunk. Ez látja, igaz, de ezen egyelőre nem lehet segíteni. A diszparitás tényleg nagy, de hát éppen ebben rejlik a válság!

— Mert nézze kérem. Egy rendes egylovas eke ára ma 1600 lej. Tudja mennyi ez? Ot mázsa buza ára. Ennyi buzáért békében nemcsak az ekét, de a lovat is meg tudta venni a gazda. Pedig pont 25 százalékkal mentünk le az árakkal.

ERDÉLY A BETEGBB...

— Ha már benne vagyunk, elárulok még valamit. Látja ezt a szép, nagy üzletet? (Valóban szép és nagy üzlet.) A napi rezszi 7—8 ezer lej. Most pedig nézze: (egy kimutatást tesz elő) egész január havában nem volt csak két nap, amikor árultunk detailban, amennyi a rezszi... Nem beszélnek haszonról, de az egész bevételt ráfizetnek!

— A regáli piac határozottan jobb, mint az erdélyi. Erdély a betegebbs. Itt nemcsak, hogy a parasztnak nincsen pénze, de az építkezésnek sincsen nyoma. Az okiráltságban, különösen Bukarestben, itt-ott mégis csak építenek. Sőt — Bukarestben egészen jelentős építkezések folynak. Tavaly legalább így volt. Hogy az idén is lesz-e építkezés a fővárosban, azt persze nem lehet tudni. Itt még lehet valamit csinálni — angróban. De Erdélyben? Angróban? — Se angróban, se detailban...

A cikk elején elfelejtettem megírni, hogy ez a beszélgetés nem egy bukaresti hanem egy kolozsvári vaskereskedelmi társaság igazgatójával folyt le, csak a cikk íródt Bukarestben...

Az igazgató nevét nem írom meg, nem szeret a nyilvánosság előtt szerepelni.

De az információ megbízható.

Pogány Marcel

Itt a szenátor ur egy kissé naiv. Azt mondja — és hiszi is! —, hogy az a hét és fél milliárd, amelyet a megrémült betétesek a bankokból kimenekítettek — agrár-kötvényt vásárol majd. Nyolc és fél százalék kamat, állami garancia, évenként négyszeri sorsolás, prémium: csupa csodák. Az előkészítők azt hiszik, hogy ez a családok vonzani fog. Vitázni róla nem szabad. A közeli praxis megmondja, kinek volt és kinek lesz igaza.

Még egy novum: a föld értékének és az eladósodás mértékének megfelelően emelkedik a konverzió időtartama. Nemcsak harminc esztendő lesz, hanem 5—10—15—20 és 30 esztendői részletfizetési terminus is. Itt azonban nagy szépséghibák vannak! A földértéket vidékenként „becsü” állapítja meg! Ezekből a vidékenként való becslésektől félünk. Lesznek kisebbségi vidékek és többségi vidékek, lesz sok „rövid lejáratú” vidék és sok vidék lesz, ahol a harminc esztendő dominál! Ennek a „becsünek” kivételezés szaga van. Vagy nincs? Nem lesz?

És általában hinni lehet-e benne, hogy február tizenötödikéig meglesz? És a törvényelőkészítő bizottság olyan halálosan biztos abban, hogy egyáltalában meglesz?

Vajjon az Aretoianu szerente új 350 millió frankos kölcsön egyik titkos feltételében nincs-e benne, hogy mindent szabad, csak éppen adósságot konvertálni nem? Ki olvasta a kölcsönszerződés pontjait? És aki olvasta, elmondja-e, hogy mi van benne?

Február tizenötödikéig még csak néhány nap. Bevárjuk és meglátjuk!

A bolgár miniszterelnök panaszkodott Lavalnak

Páris, január 27.

Laval tegnap kihallgatáson fogadta az itt időző Musanoff bolgár miniszterelnököt, aki siralmas képet festett Bulgária pénzügyi helyzetéről, kijelentvén, hogy Bulgáriát a devizakészletek teljes kimerülése fenyegeti. Musanoff, aki rendkívül depresszált hangulatban volt a kihallgatás egész ideje alatt, Franciaország jóindulatát kérte Bulgária számára.

Iskolák Egyesületek

— VALASZTMÁNYI ÜLÉS. A Brassói Turista Egyesület választmánya e hó 29-én, pénteken este 8 órakor a Korona étterme külön helyiségében ülést tart.

— MEGHÍVÓ. A brassói tartalékos és volt tényleges, nyugdíjas tisztek felkértek, hogy 1932. január hó 31-én, vasárnap délelőtti fél 11 órakor a Cercul Militar-ban, saját érdekében, okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. — Bacila tábornok.

Sport

Az asztali tennisz világbajnokságok első eredményei

Prága, január 27.

Az asztali tennisz világbajnokságért folyó küzdelmek teljes intenzitással megindultak. Már az eddigi eredmények is igazolják a favorit magyar csapat nagy klasszisát. Eddigi eredmények a csapatversenyekben a következők:

Magyarország—Németország 5:1. Ausztria—India 5:0. Litvánia—Franciaország 5:2. Lettország—Jugoszlávia 5:4. Csehszág—Anglia 5:2.

A kedd délutáni mérkőzéseken a következő eredmények voltak:

Magyarország—Lettország 5:1 Ausztria—Anglia 5:2. Csehszág—Jugoszlávia

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzéri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Egy vadonatúj kötőgép olcsón eladó, Brassó, Dobrogea-utca 29. 16657

ELADÓ házörzésre is alkalmas, Németországból importált „Dobermann” kutya. Brassó, Szítás-utca 70. 16676

Allást nyer

BRASSÓI MUNKANÉLKÜLIEK! FELNÖTTEK és IFJAK (férfiak és nők) ALLANDÓ JOVEDELEMRÉ TEHETNEK SZERT! KERESÜNK ALLANDÓ USJÁGARUSÍTÁSA (rikkancsolásra) UGYES ELEMES RIKKANCOKAT. Jelenkezni lehet február 1-én, hétfőn délután 5—6 óra között a kiadóhivatalban. 16667

Allást keres

Egy önállóan dolgozó fodrászsegéd állást keres. Címe: Nagy Mihályné, Csikszereda.

Vegyes

HENGERKÖSZÖRÜGÉPLEN vállalkunk autó- és traktor hengerköszörülést, Tóth testvérek Brassó, Kereszt-utca 12. 16609

Fuchs fogorvos (20 évi párisi praxissal), Bukarest, BEREZET 53. Díjtalan kezelés, foghuzás. 16380

A TUNDERUJAK állandóan kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. A legjobb magyar női kézimunka lap ára 45 lej. Vidékre portóra a pénz előleges beküldése mellett 50 lej.

ANGRÓ és detailizlet társat keres, 1.500.000 lejfel. Megkeresések „Rentabilis” jeligére Rudolf Mosse hirdetőirodába, Oradea. 16619

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvétel 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Lakás

Keresek február elsejére két szobát, fürdőszobát Brassó belvárosában. Ajánlatokat a brassói kiadóhivatalba Ch. P. jeligére. 16673

Szépen butorozott utcai szoba, belváros közepén, külön lépcsőházi bejáratral, február 1-re kiadó. Cím 16072. szám alatt a brassói kiadóban.

Társas utazás Budapestre részletfizetésre!

Felvilágosítás és jelentkezés

Europa utazási iroda Brassó (Korona-szálló)

Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége Brassó. Meditor Tg. Săcuiesc és Sfântu Gheorghe. — Az utazás a májusi Budapesti Mintavásár alkalmával lesz megtartva. — Az utazási díj május haváig részletekben egyenlíendő ki. — Vidéki kérdezősködésnél kérünk válaszbélyeget mellékelni.

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotáció: nyomdász, Brassó, 1932.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokra negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegyék részére Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kóna Jenő. — Dés: Str. S. Barnabiu 10. (Oszian Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác)

Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Bererie 1. (Sörház-u.) — Nagyszeben: Str. S. Curcului 13. (Szigetváry László) — Szatmár: Csokonai-u 10. (Váradi József) — Ulszárhely megye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-u. 31. (Varró Elek). — Szilágy: — Ulszárhely megye Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József.)

Központi szervezők, pénzfelvételi jogosultsággal Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

5:2. India—Franciaország 5:1. Németország—Litvánia 5:0.

A versenyek nagy érdeklődés mellett folynak.

— Egy magyar kombinált futbalcsapat győzelme Nizzában. Nizzából táviratozták: A III. kerület és Sabaria kombinált együttese a marseillesi szerencsétlen körülmények között elszenvedett vereség után tegnap 3:2 arányban verte az FS Nice együttesét.

Szerkesztői üzenetek

Tőke Dénes volt utmester urat kérjük, közzölje sürgősen a lakóhelyét, mert míg ezt nem tudjuk, kívánságát nem lehet elintézni.

Icarus, Bibarcfalvi. Tovább is, mert nagyarányuságában és anyaga gazdagságában és frissességében csak így lehet megtartani, s még nagyobb teljesítményeket is produkálni. Sorsjegyről közelebb.

Ch. D., Kolozsvár. A magyar sorsjegyek értéktelenek Az olaszról közelebb.

S. L. Arról, hogy már letárgyalták volna a volt magyar csendőrök nyugdíja ügyét, még nem jött értesítés, ha jön, nyomban közvzetesszük.

O. V. Sérelme inkább magánügy, amiért különben is bírói uton keres elégtételt, de azért az esetet figyelmébe ajánltuk ottani tudósítónknak.

R—A. Köszönjük a szabadalmi ügyben küldött információját és készségét, hogy a feltalálóknak segítségére kíván lenni adataival, de, e percben b. ajánlatának és panaszának nincs aktualitása. Azt, hogy egyesek mit hirdetnek, mi, szerkesztőség, igazán nem ellenőrizhetjük. Ez teljesen magánügy. A szabadalmi zugírások fotográfiáját egyébként eltettük, s megőrizzük, hátha alkalmilag a köz érdekében hasznát lehet venni)

A gyűlölködés leszerelése. Sajnáljuk, de nem közölhetjük; politikai és közgazdasági cikket csak állandó rendes munkatársaktól használunk.

LINGUA

KÉZI SZÓTÁRAK 16°

Egy-egy kötet átlag 20—25 ívrig terjedő tartalommal. Mindkét rész egybekötve.

Angol. Szerkeszti Dr. Latzkó H. Lei 136

Francia. Szerkeszti Dr. Hegedűs I. Lei 136

Német. Szerkeszti Altai R. Lei 136

Olasz. Szerkeszti Dr. Honti R. Lei 136

Esperantó. Szerkeszti Tomán J. Lei 340

Spanyol. Szerkeszti Dr. Honti R. Lei 272

Kapható a Brassói Lapok Könyvkereskedésében.

Kisebb olcsóbb árak, ezért átrezsi, ezért átrezsi, ezért átrezsi

ugyanazon ház udvari helyiségébe

JUL. E. TEUTSCH

parlumeria és foto-üzlet. Alapított 1890-ben.

BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCA 3

udvaron jobbra.

Biztosítótársaság

keres kerületi ügynőségek részére erdélyi városokban szakképzett egyéneket óvadékkal. Irásbeli ajánlatok „Allandó állás” jeligére e lap kiadóhivatalához küldendők.

ROMANIA

MINISTERUL FINANTELOR

ADMINISTRATIA FINANCIARA A

JUD. SALAJ

PERCEPTIA DE STAT CIRC. 9.

SARMASAG

858—1931. sz.

ARVERÉSI HIRDETMEY

Alulírott Molnár Sándor adóhivatali főnök a végrehajtási törvény 27. paragrafusa alapján közhírré teszem, hogy 1932. február hó 8-án, délelőtti 10 órakor, árverés útján a helyszínen eladotnak, a Mina de Cărbuni Sălăgeană S. A. R. Bobota-i (Szilágy megye) cég tulajdonát képező, jegyzőkönyvileg lefoglalt alábbi tárgyak:

30 vagonett, 2 vagon sín, 3 mozdony, nyersolaj hajtásra, 1 „Jugersol” kompresszor, 2 generátor, 5 dinamómotor, 2 mozdony, 1 vasesztergapad, összesen 522.000 lej értékben; 217.484 lej különböző járulékokból fennálló, 1930 és 1931-ből származó hátralék ki nem egyenlítése miatt.

Felszólítom mindazokat, akik ezen az árverésen résztvenni óhajtanak, hogy a megjelölt helyen és a megjelölt időben megjelenjenek.

Az árverésen résztvevők kötelesek az árverés megkezdése előtt bánatpénzképpen a tárgyak értékének 10 százalékát letétbe helyezni.

Molnár Sándor s. k.

A NŐ

Tanulmányok a nő testéről, nemi életéről, erotikájáról

Írta: BAUER A. BERNHARD orvostanár, egészségügy főtanácsos

Két hatalmas kötet 880 oldal!

Ezt a világhírű nagyértékű művet termelési áron alul tudjuk az olvasónak biztosítani: szerelem. — A vig özvegy. — Szabadság és házasság. — A kannibalizmus. — A prostitúció. — A bukott leány. — A párisi nő erkölcsi romlása. — A barátnő. — A nemi betegségek. — A nő, mint győztes. — Polygamia. — Fetisizmus. — Szerlem és bűn. — Házasságtörés. — Kettős öngyilkosság. — Miért tűri a nő a rabszolgaságot? — A démoni nő. — A megcsalt nő. — A féltékenységszenvedése. — Özvegyek elégetése Indiában. — Ipszerü prostitúció. stb. stb.

880 nagy oldal a két kötet és az ára csak 400 lej az eddigi 1200 lej helyett

Az ECONÓMIA tagjai valamint hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatják

Brassói Lapok Könyvosztálya

Óvakodjanak a nemi betegségektől

Dr. Blokusewski's, Berlin

„EIN SAMARITER“

nevű szerének használata által.

Bevált óvszer a gonorrhoea (kankó) szifilisz és a lágy fekély ellen Ajánlja a világhírű tudós Dr. Neisser breszlai professzor és itkos egészségügyi tanácsos. Prof. Blaschke Berlin. Prof Dr. Max Joseph Berlin, stb. Az „Ein Samariter” nevű szer csinos zsebtokokban kapható minden gyógyszerárban és drogériában. — Ara 135 lej, 40-szeri használatra.

Romániai főlerakat: Drog. „Serban Voda” D. Papaianopol.

București V. Calea Șerban Voda 18.

Német nyelvkurzusok (1—4 elemi iskola tananyagából)

nem német anyanyelvű, vagy német anyanyelvű, de más nyelvű iskolát látogató gyermekek részére. megnyílnak f évi február 8-án Hetenkint három tanóra mellett a nyilvános német iskolák tananyagát közvetítjük úgy, hogy a gyermek 4 év alatt a német nyelvet lényegében elsajátítja

Az ár a résztvevő tanítványok számára fog igazodni, de mindenesetre a mai viszonyokhoz mérten fogjuk megállapítani.

Közelebbi felvilágosítást nyújt az A. E. Hítv. szász elemi iskola igazgatósága, Brassó, Arvaház-utca 45.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

A MODERN SISPORT

Az ugrás és futás technikája és tréningje. — Írta: DÉVÁN ISTVÁN (A magyar atlétikai klub tagja sibajnok.) — Arató Gyula festőművész 20 rajzával. — Ara 136 — Lei.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában